

311202

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 1-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శాంత్రచూడు శుక్ల యాదశి ౧౩

No. 129

సంచిక ౧౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాస్ట్ గాస్ట్ వారము వేడుకలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తిలనొప్పు, మాన్పుగు, వాయుపుపోట్ల బాపును,
వార్షపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెలకుల ధెదింపును వాస్తవ దాపుమాపును
దగ్గును శర్మించును దరిదను తొలగించును

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటనైన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాహగ్యము గలిగించును నొప్పులు శర్మించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; దజన్ 1-కి రు 3-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

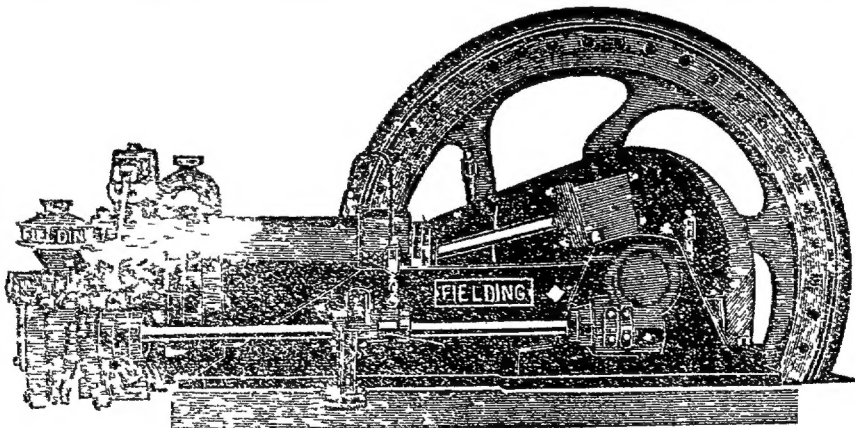
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు కట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్కు స్టార్టింగు శెమిడి శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు
రెండే నిమిషములలో స్టార్టు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్టు
చేయుటకు వేపరైజరు
కాల్చవలసిన అవసర
ము లేదు.

వేపరైజరు తరుచుగా
క్లిన్ చేయవలసిన
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై పుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేమిమైన తొందరలులేక బహుసౌభముగాను, చక్కగాను పనిచేయుటలో
చాల ప్రసిద్ధిచెంది పుగ్గవి క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు అయినను పుడయోగించవచ్చును
సోల్ యేజంట్లు — డి. యచ్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్స్, 12, తంబుశెట్టి పీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు — కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావసిన యావత్తు సామానులున్న, యెంపైరు రైసు హల్లర్లున్న, బెల్టింగు, పులీలు,
పాప్టింగు, పంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టాక్లో నుంచబడుచు

“ఫీల్డింగు” గ్యాసు యింజనులు, “లాంజి” స్టీము యింజనులు సరసమైన వెలలకు స్లయిచేయబడును

బాహుళ్య సత్కారమున నూలువడకుట

పదునొకండు రోజులలో గలిగిన అభివృద్ధి

“నేనిదివరకు మీకొకలేఖను వ్రాసియుంటిని 11 రోజు

లలో నూలువడకుటలో నాకుకలిగిన అభివృద్ధిని తెలియబరచి
తిని మేము ప్రతిదినమున పోలీసుపడి నూలువడకుటనున్నాము
వర్షాకాలములో యిచట సంతయును జలమయమగును గాన
యిదివరకు అనగా వెనుకటి నాలుగేండ్లలోను పని పూర్తిగా
నిలచిపోవుచుండెను గాని మీరు కడపటిసారి వచ్చిపోయిన
పిమ్మట వర్షములు కురియుచున్నను మేము పనిచేయుచునే
యున్నాము

మీరు వచ్చునదికి 1, 2 నేర్లుమాత్రమే యిచట తయారగుచుండెను ఇప్పుడు సెలకు 4 వీశలు తయారుచున్నది జాతీయ పాఠశాల విద్యార్థులు చాల శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు 16 ఏండ్ల చాలు డు ఒక గంటలో 18 నంబరునూలు 780 గజములు వడకెను నూలునాణ్యముగూడ చాల బాగుగానున్నది

రాట్టములు ఆనాడు మీరు ఆశ్రమావరగాలో చూచినవే కదుళ్లను మాత్రము మార్చితిమి ఇంకను అభివృద్ధి కలుగగలగు మీసానుభూతిని ఆశీర్వాదమును కోరెదను” అని బిరువాసిరి

ఈ ఆశ్రమమును గూర్చి నే నిదివరకొకసారి యావత్రికలో వ్రాసితిని అశ్రమాధికారులకు రాట్టనునందు నమ్మకము తగ్గకుండ నుండినో మంచి అభివృద్ధి కలుగుట కెట్టిసంశయము నులేదు (మో క గాంధీ ఎంగయిండియా ఆగస్టు 27)

* * *

కాంగ్రెసు నూలు

కండవరం (కంచి) విలేఖరి లేఖ

“మీరు రాజకీయములో ఖద్దరును మాడ ప్రవేశపెట్టితిరి జన సామాన్యమునకు దానియందు చాల శ్రద్ధ కలిగినది 1925 ఏప్రిలు నెలఖరవరకు నూలుచందా క్రింద 18000 గజముల నూలు పంపబడిన కాని ఆనూలు యేమైనదియు తెలియకుండనున్నది మండలసంఘమును రాష్ట్రీయసంఘమును గూడ దానినిగూర్చి యేమియును ప్రకటించుటలేదు మేమీ నూలును మీకేపంపించ గోరుచున్నాము అటులపంపించవచ్చునా? అని కంచినండి యొకరు వ్రాసిరి

“కలకత్తా నగరమున ఒకా బజారు మండలసంఘమునకు నేను ప్రతిసెలయును నూలు పంపుచున్నాను అది యేమిను చున్నవని ఆడుగగా ఎలకును తినివేయుచున్నవని సంఘమువారు జవాబు చెప్పుచున్నారు మీరు విచారించ గోరెదను” అని అటు నుండి యింకొక విలేఖరి వ్రాసెను

ఇట్టి లేఖలు నాకు చాలవచ్చినవి- మాదిరికి యీరెంటిని మాత్రమే ప్రకటించితిని చందాగా పంపబడిన నూలును పుచ్చుకొనుటకు నాకెట్టి అధికారమున లేదు విరాళముగా నూలును పంపుకొనుట నేను పుచ్చుకొందును చందా నూలును కాంగ్రెసు సంఘములకే పంపవలెను ఇట్టిలోపమును తొలగించుటకు దేశీయ ఖద్దరు సంఘము నేర్పఱుప గోరుచున్నాను భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు నూలు చందాను తీరస్కరించ విచో నూలు చందాను ఎదురు సంఘమువారు వనూలుచేసెదరు భారత కాంగ్రెసు సభజరిగినపుడేదోయో యేర్పాటు జరుగును ఈలోగా కాంగ్రెసు సంఘము తివిషయములను గమనింప గోరెదను

(మో క గాంధీ, ఎంగయిండియా, ఆగస్టు 27)

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిడేశభర్త దగ్గర తెచ్చుకొన్నవీగారు రచించిరి

గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు జాతీయ పాఠశాలలోపాఠ్యములను ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీకృతము

భావగర్భితము వైవిధ్యమధురము ప్రతి ఆంగ్లమును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడుదు వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును నలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికిగాని వ్రాయవలయును

ఖద్దరు పని చేయు దేశా రాధకుల పట్టి

ఆన్ని ముఖ్య స్థానములనుండియు లెక్కలు వచ్చెను

స్థానము	పూర్తిపనిచేయు వివిధ పరిశు శీతగాండ్రు ఇతరులు పొచ్చు తక్కువ దామాషా మొత్తము	వారిసంఖ్య	నిచ్చినవారు	శీతము	శీతము	మొత్తము
1 ద్రవిడరాష్ట్రము ఖద్దరుబోర్డు	22	1	22	80	15	82-4-4 710
2 భారత ఖద్దరుబోర్డు	24	8	22	2	150	10 64-8-0 1504
3 ఖాదీప్రతిష్ఠాను	88	18	84	4	100	10 26-0-0 2345
4 బెంగాలు-వంగరాష్ట్రము						
5 గుజరాతు ఖాదీమండలి	82	5	32	100	15	43-12-0 1402
6 పంజాబు ఖద్దరుబోర్డు	15	1	15	150	20	50-0-0 750
(మధ్యరాష్ట్రములు హిందీ) ఖద్దరుబోర్డు	8	4	6	40	10	18-0-0 107

ఈ లెక్కలను చదివిన సంగతి బోధపడుచుగాన వేరుగా వ్రాయవలసరము లేదు

(మో క గాంధీ, ఎంగయిండియా ఆగస్టు 27)

ఖాదీ ప్రతిష్ఠాను

ఖద్దరు ప్రదర్శనము - ప్రచారము

(1)

అచార్య ప్రభుల చరణ్ రాయగారి స్వస్థలమున రాదులి అను గ్రామములో ప్రతిష్ఠానువారు ఒకసంస్థ నేర్పరచిరి గ్రామస్థులను యెవరిబట్టలకు వారు స్వయముగ నూలువడకుటకుట్లు చేయుటయే యీసంస్థయొక్క ముఖ్యోద్దేశము మనము స్వయముగా నూలుతీసి నేయించుకొనుటయే ముఖ్యోద్దేశము ధర్మవరల నంతగా పాటించరాదు ఒక కుటుంబమువారు స్వయముగ నూలువడక నేయించుకొన్నను ధర్మ విలుబట్టకన్న అధికమగును 4 గజములబట్టకు 3 శేరల నూలును 3 శేరల నూలుకు ప్రతి ఖరీదు 15 అచాలరను నేతకూలి 1 రూ అనగా వడకుటకు కూలిలేకుండగనే రూ 1-15-0 బట్టఖరీదు 4 గజముల బట్టుబట్ట రూ 1-8-0 అరను ఖరీదుపొచ్చుటకు కారణమేమి నేతకూలియే నేతకూలికి మిల్లునూలుపనికన్న చేతిమూలు పని రెట్టింపుగ నుండును అందుచేత ఆ వడ్డ 4 అచాల వుచ్చుకొనును కాని యీయబట్టి క్రమేణ తొలగిపోవును నూలుతీసిన కొలది సన్నమును ప్రతి తక్కువయగును సన్ననినూలునకు కూలి తక్కువగ నుండును కాని యిది త్వరలో సాధ్యముకాదు చాల ప్రచారము చేయవలసియున్నది స్వయముగా వడకుటయందలి లాభముల తెలియబరచుటకై ప్రతిష్ఠానువారు చాల ప్రచారము చేయుచున్నారు కొన్నిచోట్ల స్వంతమూలు నేయించుకొను వారికి సగముకూలికే నేయించుచున్నారు

అనుదినము ఉత్పత్తి

ప్రతిష్ఠానువారు త్వరలో మంచి అభివృద్ధిని తేగలిగిరి కొద్దికాలములోనే 8 సంస్థలు స్థాపించిరి ఈ సంస్థలలో అనుదినము రూ 1000 విలువగల బట్ట తయారుచున్నది గత నాలుగు నెలలో ఖద్దరు యీ దిలపరితిగా వికయించబడినది ఏప్రిలు-రూ 18, 225 మే-18,016 జూను-రూ 18, 422 జూలై-రూ 17, 191

మీరాపూరు పార్కులో ఖద్దరు ప్రదర్శనము పూజ ఉత్సవములకు పూర్వము మీరాపూరు పార్కులో కుద్ధ కద్దరు ప్రదర్శనమును ప్రతిష్ఠానువారు ఏర్పరచుచున్నారు సెప్టెంబరు 6 వ తేదీనుండి 22 వ తేదీ వరకుందును టిక్కెట్లు లేవు ప్రతిరోజు సాయంకాలము మాదికూలంతర ఉపన్యాసములు, రాట్టములు, వగుకుట ప్రదర్శింపబడెను

కుటుంబములలో ఖద్దరు

ఒక్క కుటుంబమునందు ఒక్కడే ఖద్దరుయందు భక్తి కల్గి ధరించుచుండును ఇతరులందరు వ్యతిరేకులనుకొందును అతని యవస్థ యెట్లుండును బంధువులుయినవారు, స్నేహితులు, తనను తక్కువగా జూతురు ఆతను వారియెడల కోపముబూని దండించి తన వంకకు మరల్చుకొన జూచుట వెలకెరముగను అట్లు జేసినవో వారు వినరు సరిగదా మనస్ఫర్థులు కలిగి కుటుంబకాంతికి భంగము వచ్చును వారినందరిని యొక్కవ దయతో జూచి ప్రేమచేతనే సాధించవలెను అట్లు జేసినవారు శ్రద్ధగ చేప్పిన బెల్లయు నమ్ముటయేగాక, ఖద్దరునందు స్థిరమగు ప్రేమగలరా రగుదురు

ఖద్దరు ఆచారముల దిద్దుట

పిథులలో తిరిగి ఖద్దరు విక్రయించినవో చాలమందికి దీనిపై మనసు కలిగింపవచ్చును గౌరవనీయులు గొందరు కద్దరు ధరించి పదిమందిలో తిరుగుచుండినవో ప్రజలందరి కడ ఆచారముగ ననుసరింతురు జనలలో ఘామనులు తెచ్చిపెట్టువారు పితృగనుక ముందు పీరు ధరింపవలెను సామాన్య ప్రజలు అలవాటు, ఆచారమును బట్టి బోయెదరు ఇతరుల జూచి అనుకరింతురేగాని, హేతువాదమెంత జెప్పినను అర్థము చేసికొనలేరు స్త్రీలు కొన్నిసగలు అత్యవసరములుగా గణింతురు భర్తలబుజుములపై సరకుజేయక నగలు కొందురు ఉంగరములు చేతివా

చీలు ధరించుట యిప్పుడాచారమైనది ఎంతపేదవాడైనను తన పేదరికమును ఆవాచిమెరపు వెనుక దాచియుంచుటకు ప్రయత్నించును కావున యిట్టి ఘామను అభిలాషను సన్మార్గమునకు దేశహితైకముగ మరల్చవలెను కద్దరు మనలను పేదవారేకు దగ్గరగ చేర్చును తిండిలేక అవస్థపడుచున్నవారికి కూలి కలిగించి మృత్యువును దూరముచేయుట లింపును అట్టి ఖద్దరును ఘామనులోనికి దిద్దవలెను మనపేద గ్రామస్థులచే నొసంగబడు సుప్రసిద్ధ కద్దరును ధరించుటకన్న పేరు ఘామను, సదాచారము యేమిలదు కావున కద్దరును ఘామనులకు రాజగ అంగీకరించెదము గాక గొప్పవారు బీదవారుగూడ దానికి లొంగియుండురు విద్యాధికులు కల్యాణులు గూడ దానికిజీమాగి యుండురు కద్దరురాజ్యము చక్రవర్తి నుండి బిచ్చగాండ్రవరకు వ్యాపించుగాక

పూజావస్త్రములు పవిత్రమగు ఖద్దరు

నెలరోజులలో వంగదేశమునందు పూజా ఉత్సవములు (ధసరా) జరుగనున్నవి గాంధీ మహాత్ముడు శ్రీ జగన్నాథము బోయినపుడు, అచ్చట అర్చకులకు పంచాలకు హితోపదేశము జేసినప్పుడు వంగీయులు జైప్రియుంచుకొనవలెనగాక జగన్నాథ విగ్రహములు విదేశవస్త్రములలో నలంకరింపబడి యుండు గాంచునదికి మహాత్ముడు దుఃఖము పట్టజాలకబోయెను విదేశవస్త్రములకు మనము బానిసలమై చేవుళ్లనుగూడా “పరదేశీయులను” జేయుచున్నామని ఆయన విలపించెను మన మెంత హీనస్థితిలో బడితిమో గుర్తించవలసియున్నది దైవకృప బడయవలెనన్న దైవ విగ్రహములపై విదేశవస్త్రములను తొంగించి కాంతి ప్రేమ పవిత్రతకు చిహ్ని మగు ఖద్దరును కట్టింపవలెనని వేడుకొనెను పంచాల మనస్సునకు నాటెను వెంటనే జగనాల ధవిగ్రహముపై విదేశవస్త్రములను తీసివైచి మహాత్మునివద్దనున్న కద్దరుపుచ్చుకొని కట్టించిరి

అప్పుడు గాంధీగారన్నమాటలనే యిప్పుడు వంగీయులు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను పూజాఉత్సవము సంవర్సమున వంగదేశములో విగ్రహారాధన జేయుని గ్రామముండదు ఆత్మగౌరవమును నడి, స్వయంసహాయకత్తిని పంటగలపి రాసురాను బానిసలుగాజేయు విదేశవస్త్రముల మనము ధరించుటయే సిగ్గునీగ్గు. పాపకార్యము ఆ బట్టలను దైవవిగ్రహములకుగూడ కట్టించుట అదనుపాతకమగును

ఇతరుల గొలిచి తన అవసరముల తీర్చుకొను మానవుడు గర్వితుడగును అట్టివాడు ఆత్మస్థయిర్వము పెంపొందించుకొని తనమనస్సును శుభిత్రపరచుకొననిది దైవసామ్రాజ్యమును చేరజాలదు దైవప్రార్థనము పవిత్రమగు కద్దరువస్త్రములతోనే సలుపవలెను

గురు సహాయము లేక యే హిందీ నేర్చుకొనుదు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రిందిచిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుదు కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

హిందీ స్వబోధిని

పం|| హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది హిందీక పహలీ పుస్తక 0-2-0 హిందీక దూసరీపుస్త 0-4-0 ,, తీసరీ ,, 0-6-0 ,, చౌది ,, 0-8-0 హిందీ పాఠమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-8-0 ఇందు తెలుగు హిందీపాఠములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమగునవి కలవు హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు 1 ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ ఇంద్రాల్ శివస్వామిగారిచే రచింపబడినవి (2805) హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు,

త మా షా లు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకం)

ధ ర్మం

బాలుడు — అయ్యో, నేను మానాన్న అమ్మ ఉన్న చోటికి పోవాలి చేతిలో డబ్బులున్నా లేదు ఒక పాపలా యిస్తే పూజ్యముంది

పెద్దవనిషి — ఇదిగో, తీసుకో పాపం, మీ తల్లిదండ్రులు ఎక్కడికి పోయినారు?

బాలుడు — నీసినారు

పెండ్లి

ఉపాధ్యాయుడు — నిన్నటిదినము ఎందుకు రాలేదు?

విద్యార్థి — మా అన్నయ్య పెండ్లికి వెళ్లినాండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎవరిని పెండ్లిచేసుకున్నాడు?

విద్యార్థి — అడవిల్లను

ఉపాధ్యాయుడు — ఓరివెధవా, మగపిల్లవాడిని ఎవరయినా పెండ్లి చేసుకుంటారా?

విద్యార్థి — చేసుకున్నారండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎవరు?

విద్యార్థి — మా అక్కయ్య

సర్కసు

సర్కసుకు తండ్రి తనకొడుకును తీసుకొనిపోయెను

తండ్రి — సర్కసులో గుడ్డాలూ, కుక్కలూ మొదలయిన

జంతువులన్నీ చెప్పినమాట యిట్లా వింటుంటే, పిల్లవాండ్లు

ఇంకా బాగావినవద్దా?

కొడుకు — నిజమేగాని నన్ను వాటివలె తయారుజేయ

లేదుగా?

దా త

తండ్రి — నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏమవుతావు?

కొడుకు — దాత

తండ్రి — ఎందుకు?

కొడుకు — వాండ్లనంద చాల డబ్బుంటుందంటారే

ఫోటో

ఒకడు — ఈ ఫోటోగ్రాఫ్ చూస్తే నేను ముసలివాడి

ననుకుంటారు నాకిది అక్కరలేదు

ఫోటోగ్రాఫరు — అయ్యోనే ఉంది సో, ను పది

సంవత్సరాలయిన తరువాత యీ ఫోటోగ్రాఫ్ మీమాదిరిగనే

వుంటుంది మళ్ళీ ఫోటో తీయించుకోకుండా, సరిపోతుంది

నాటకం

నాటకం ఎంతసేపటికీరక్తి కట్టలేదు నాయకానాయక

లిప్తిరును తమవాత్రులను తిన్నగా నిర్వహింపలేకపోయిరి

తుదకు సభ్యులలో కలవరము పొచ్చెను ఇంతలో ఇరువు

రికీ, వివాహమయ్యెను ముద్దు బెట్టుకొనే సమయంలో, పురు

షవేషధారి మీసం, స్త్రీ వేషధారి కతుక్కొనెను సభ్యులు

చప్పట్లుకొట్టిరి అందరూ నవ్వుతూ ఇండ్లకుపోయిరి

ప్రేమ

దేవుడి ఉత్సవంలో భార్య భర్తకొరకు వెతుకుతుండెను

చాలా సేపటికిగాని భర్త కనిపించలేదు భర్తలావాటివాడు

నడవలేక ఒక మూల గూర్చుండెను

భార్య — మీరు దారికెప్పి పోయినారు నాకెంతో దిగు

లయింది మీకోసం, గడ్డివామిలో చూడికోసం వెతికినట్లుగా,

వెతికవలసి వచ్చింది

దొంగ

ఒకరు — మీయింట్లో దొంగలు వడ్డారలే

మరియొకడు — నిజమే

ఒకడు — వారికి ఏంచిక్కింది?

మరియొకడు — అభ్యాసం మాత్రమే

కథ

మొదటి బాసారి — మాదేశంలో చలి ఎక్కువ.

మందుకురుస్తే, కత్తిపెట్టికొనినా, తెగదు

రెండో బాసారి — అయితే మనుష్యులు ఎట్లా నడు

స్తారు?

మొదటి బాసారి — ఒకడు రంగ్రం లోలుస్తాడు మిగి

లినవారిండ్లు దానిలోనుంచి దూరిపోతారు

సంపాదకుడు

ఒకడు — ప్రతికాసంపాదకు లొకరు ఏదైవేలరూపా

యిలు సంపాదించి చనిపోయినాడని విన్నాను

ఇంకొకడు — ఏవిధంగా?

ఒకడు — అతని పరిశ్రమ తెలివితేటలు, పట్టుదల యందుకు కారణాలు ఇంతే కాకుండా, అతడి పినతండ్రి నల్లబైటొమ్మిడివలె తొంట్లైటొమ్మిడి రూపాయిలు విల్లుదావరా ముట్టజేస్తాడు

విచారం

ఎల్లయ్య — ఎందుకంత విచారంగా వున్నావు?

పుల్లయ్య — ఫ్యాబ్రికలో పెద్దదూలం ఒకటి విరిగి మీద

పడి, ఒకడు చనిపోయాడను

ఎల్లయ్య — చనిపోయిన వాడు నీరు బంధువా?

పుల్లయ్య — కాదు అతనివక్క సున్నవాడు నాబం

ధువు అతనిమీద దూలం పడకుండా తప్పించుకొని పోయినాడు

గదా అని విచారిస్తున్నాను

కారణం

మేజిస్ట్రేట్లు — నీవు ఎందుకు కిటికీని తెరిచావు?

ముద్దయ్య — నాకు ఆరోగ్యమంటే యిష్టమండి ఆయిం

ట్లోవాండ్లకు చల్లగాలి లేకపోలే నవ్వునని అనుకుని, తలుపు

తెరుస్తుంటే, పోలీసువాండ్లు పట్టుకున్నారండి

మోసం

ఫిర్యాది — యజమానికొడుకు నని చెప్పి, ఇల్లంతా మర

మ్మతులు చేయించి నావద్ద ముద్దయి మూడునెలల అడ్డతీసుకుని

పోయినాడు నాకు మొదట అనమానం కలగలేదు

స్వాయంధిపతి — పిచ్చివాడా, యజమానయితే అంత

మరమ్మతు చెయిస్తాడా?

బిల్లు

హోటలు యజమాని — మీ బిల్లు పెరిగిపోతున్నది చెల్లి

పొయ్యేటప్పుడు, సామ్యు ౩వృక పుచ్చుకోవడం మా ఆచా

రను

రావయ్య — మీరు భయపడవద్దు నేను ఇప్పుడప్పుడే

వెళ్ళడమయ్యో లేదు

సంగీతం

పాటకుడు — అయ్యో తమవంటి ధనికులు సంగీతాన్ని

ఆదరించకపోవడం, ఏమీ బాగాలేదు

ధనికుడు — ఆదరిస్తే ఇంతడబ్బు నావద్ద ఎట్లా మీలేది?

బుక్కుపోసు

గ్రామస్థుడు — అయ్యో, ఈ గులు మా పిల్లవాడికి

బుక్కుపోస్తాలో పంపిస్తారా అండి?

పోస్టుమేష్టరు — గాలను బుక్కుపోస్తాలో పంపడానికి

పీలులేదు

గ్రామస్థుడు — రెండువైపులా తెరిచివుంటే పంపించ

వచ్చునని చెప్పినారే?

పాఠం

ఉపాధ్యాయుడు — ఇదిగో, రబ్బరుచక్రం దీనిలో ఏ

ముందో చెప్పగలరా?

ఒకవిద్యార్థి — రబ్బరండి

ఉపాధ్యాయుడు — కాదు మళ్ళీ ఆలోచించు

మరియొకవిద్యార్థి — నాకు తెలిసిందండి

ఉపాధ్యాయుడు — ఏమిటది?

విద్యార్థి — గాలి

ఉపాధ్యాయుడు — ఎట్లా తెలిసింది?

విద్యార్థి — కత్తిపెట్టి పొడిచానండి

పరిపూర్ణత

మేజిస్ట్రేట్లు — ఇదివరకు పడిసార్లు దొంగతనం నేరం

క్రింద నిన్ను శిక్షించారు

ముద్దయ్య — జమేనండి కాని, మనుష్యుడు పరిపూర్ణుడు

కాదుగదా!

ఈదడం

పాపయ్య — నదిలో స్నానంచేసినాను, సామానుభ

ద్రం

కామయ్య — కాగ్రత్తగా స్నానంచెయ్యి రానూపోనూ

టిక్కెటూడా కొన్నాను

మందం

మందంతో అర్థంపెప్పడానిరి, ఉపాధ్యాయుడు మెల్ల

గా నడిచిచూపించెను

ఉపాధ్యాయుడు — మందంతో అర్థమేమిటో తెలిసిం

దా?

విద్యార్థి — కుంటికాలిలో నడవడం అండి

నిద్ర

యజమాని — పగలు నిద్రపోతుంటే, పని ఎట్లావుతుంది?

గుమాస్తా — మీమించండి మా అబ్బాయి రాత్రి ఏడున్నం

తే, నిద్రబట్టలేదండి

యజమాని — మీ అబ్బాయిని ఇక్కడను హడా తీసుకొ

ని రాకపోయినారా?

సలహా

ఒకడు — మీనాకరు కుంచువాడేనా అండి?

రెండోవాడు — మంచివాడే అయినా పరీక్షచేయండి

ఒక నవగను గదిలో బెట్టికొండి సంగతి తెలుస్తుంది

ఒకడు — మీరు చెప్పింది బాగానేఉంది నవరను బదు

లు ఇయ్యండి

గుడివాడ శ్రీ కృష్ణవిలాసనభవారు

బందరు బుట్టయ్య వెటహోటులో 2-9-25 బుధవారం

రామదాసు నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు

ముఖ్యపాత్రలు — కచేరు పర్యవేక్షణ రామచంద్రా రెడ్డి

గారు, రామదాసు కపిలా యి రామనాథశాస్త్రిగారు, * చల

పుస్తకాలి సండివరావుగారు

క్రాన్ ధయేటరులో

29-8-25 శనివారం నుండి 4-9-25 శుక్రవారము వరకు

(పత్రికాదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-80 ని

శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటని 8 గ 15 ని గలదు

మాచటకు ఆశ్చర్యముగా నుండును-మిక్కిలి విశోదకరమైన

ప్రదర్శనము

మదన్ ధయేటర్సు లిమిటెడ్

ధృవచరిత్రను

ప్రథమ గొప్ప టీరియంటల్ పిల్మును ప్రదర్శించెదరు

8 క్లిగలది 10,000 అడుగుల పొడుగైనది

బాలభక్తుడైన "ధృవని" భక్తిసంబంధమైన చరిత్ర మి

క్కిలి అద్భుతముగాను, హృదయరంజకముగాను ప్రదర్శించ

బడును

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

29-8-25 శనివారమునుండి, 31-8-25 లేది సోమవారమువరకు

8 దినములు మాత్రమే

యానివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రామా

లార్ నడో

బయంకరమైనట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టి కథ లిక్ కెక్,

జె కార్టర్, హాస్ పీటర్స్ మొదలగువారి సాహసకార్య

ములు చూడతగినవి.

ప్రీల్స్ నెల్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం|| రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను

దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని

మించుటకు పీలులేదు యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు

గానైన రామన్ మీనన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక

వచ్చినది "నా గడ్డను నందు గజ్జయిండ్డి, తినివేయుచుండెను

తక్షణమే మీ జైవధమును వాడితిరి గజ్జ పోయినది మొండి

గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రులు మొలచుచున్నవి"

బుడి 1-కి ధర రు 1-0-0

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

Collingwood & Co Mount Road, Madras.

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ వయస్సులోనైన నను కట్టవలసిన ప్రీమియము ఈ

కొత్త రు 100 గారెన్టీడ్ ఆప్ ఎన్ పాలిసి ఎంపైరు ఆఫ్

ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయ

బడినది మిల లాభకరమైన పద్ధతులు గలవు దీనినిగుఱించి

తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును పూర్తివివరములకు

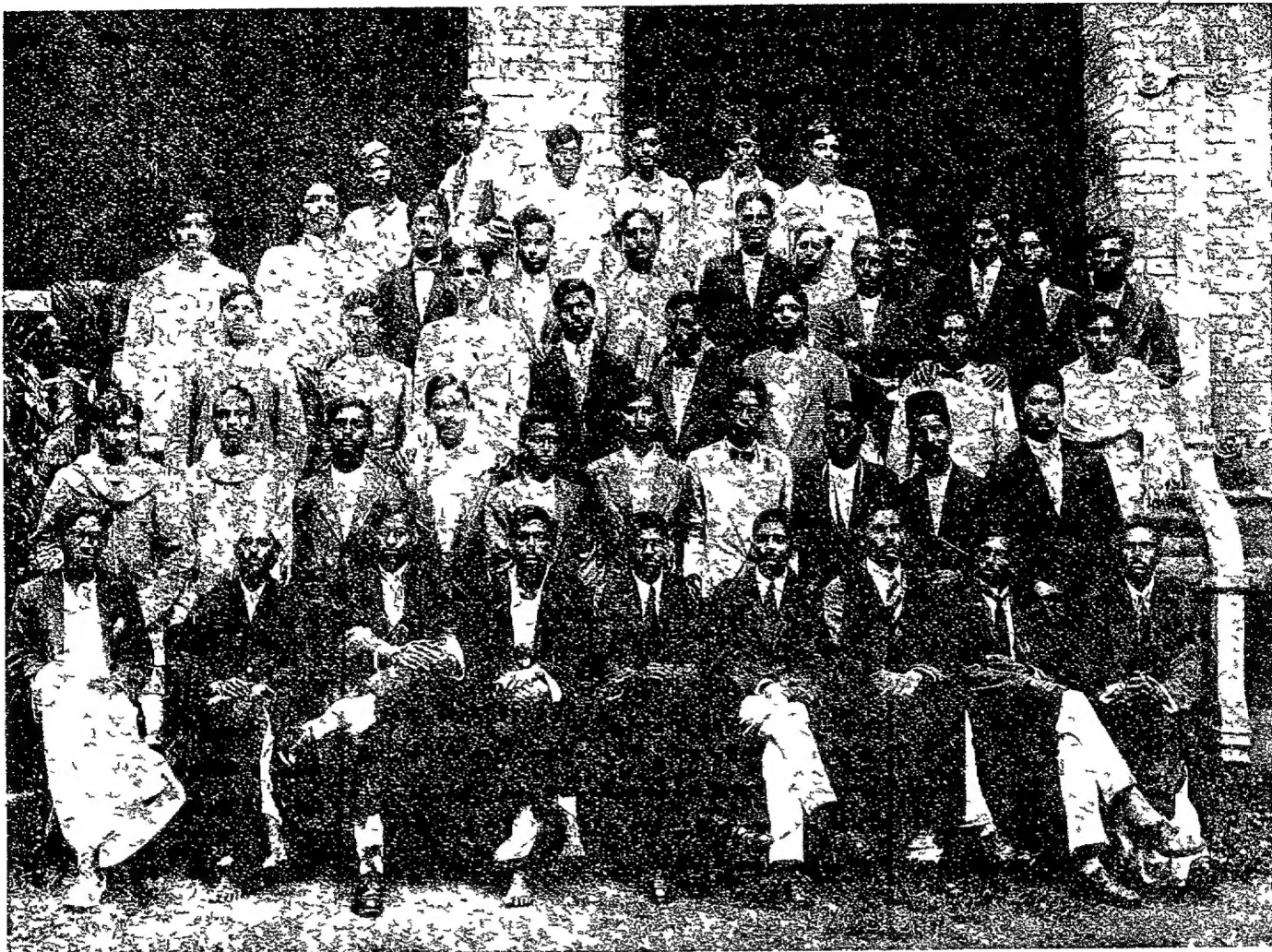
ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

The Branch Secretaries,

The Empire of India Life Assurance

Co Ltd,

POST BOX No 237 MADRAS

నూతన ఆంధ్రపట్టభద్రులు

(వెన్నుపాటాబీరో)

కార్యరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

10. ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎన్వేన్డే

డా॥ బి ఎస్ మల్లయ్యగారు

21. కీల్పాక్

ఇ ఎల్ అయ్యగారు

*

*

ఏడుబావుల డివిజనులో

కాంగ్రెసు సభ

శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి

వోట్ల నోసంగుడు

ఏడుబావుల డివిజనుకు రాబోవు సెప్టెంబరు 12 వ తేదీ ఎన్నికలందు కాంగ్రెసుకేరఫు అభ్యర్థియగు శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్య నాయుడిగారి అభ్యర్థిత్వమున బలపరచుటకై నిన్నటిసాయం త్రేము వైద్యనాథయ్యరు వీధియందు గొప్ప పోరసన జరిగెను పలువురు వోటరులు సభ కరుడెంచెరి

యమ్ యస్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తమిళ భాష యందు మాట్లాడుచు పురాణ, ప్రసూతి, స్వకానవైరాగ్యము లకు తోడు నేడు ప్రసంగ వైరాగ్యమును వ్యాపించియున్నదని పల్కిరి భారతదేశమందు నివసించు ముప్పదిమాడువోట్ల జను లును పరప్రభుత్వ నిరంకుశాధికారుల పశుబలముక్రింది అంగ ద్రొక్కబడియున్నారు ఏకత్వరసభుత్వ బానిసత్వమునుండి విడిపిడి స్వతంత్రవాదులును బిల్పుటయా, లేక ఆత్మకారవ మును, మానధనమును బోనాడి గలామలవలె పరాదీన తమన మును బడి గొట్టుకొనుట యా యనునదియే ప్రకృత మఖిల భారతదేశీయుల ఎదుటనన్న సమస్య అట్టి స్వాతంత్ర్యమును

సంపాదించి కృతనిశ్చయు లునో, బానిస శృంఖలములనుండి విముక్తులుగా నెంచినవో, అశేషభారత జనసంస్థయగు కాంగ్రెసు బలపరుపుడు ఇక ప్రకృతాంశమందు జన్మింప పక్షపు విపరీతచర్యల ననలోకించిన దేశానర్థమను వారెటుల తోడ్పడుచున్నారో తెల్లము గాగలదు జనల ద్రివ్యమునుండి మానమానము రు 5000 లు జేబులో వైచికిని విత్తిపదవులు నిర్వహించువారొకరు ఒప్పింపజేయున కధ్యక్షులు

గత పదిసంవత్సరముల నుంచి కార్యరేషనులో అధికారమును వహించి జన్మింప పక్షప్రముఖులు గావించిన అక్రమ పరిపాలనను, దుర్వ్యయమును ఎన్నికలలోని ప్రబోధము వలన మిక్కిల్లరకు లేచిపోయియున్నది గతఎన్నికలందు జన్మింప పక్షము వారు జ్ఞాపన దౌర్జన్యము, ప్రదర్శించిన రాక్షస కృత్యములు తప్ప నక్కరలేకయే దెలియును కాని ఎందుర్యార్థము జరిగినను సత్యమే తుదకు జయించునని దృఢవిశ్వాస మెల్లర కుండవెన సవర్త జనులకును జాతికులముల జేవములలేక, దరిచ్చలనియు, ధనవంతులనియు వ్యత్యాసములు జూడ నేవజేయుటయే కాంగ్రెసువారి యాశయము దేశము పూర్వమువలె సర్వ సౌభాగ్య వంతుడై, పాడిపంటలలో విరాజిల్లుచు వేదవారలకు అన్నవస్త్రములు లభింపజేయుటయే కాంగ్రెసువారి ముఖ్యద్దేశము ఎన్నికలు జరిగిన 7 వివిజనులందు ప్రజామగ్రహముచే రి డివిజనులందు కాంగ్రెసువారికి జయము లభించినది గతరి డివిజను లకు రాబోవు మాసము 12 వ తేదీ ఎన్నికలు జరుగనున్నవి కాంగ్రెసు జన్మింప పక్షములందు తమ పక్ష మెయ్యడియో, న్యాయ సత్యములను నిలయ మెయ్యడియో యోచించి మీమానసాన్ని ష్టి బోధించినటుల వోటుజేయవేదుచున్నాను

సామి వెక్టూచలం శైలిగారు -తమిళభాషయందు మాట్లాడి నుమారు 150 సం॥క్రింద భారత వర్ష చరిత్రము ప్రభుత్వాధికారమునకు లోనయ్యెను మనదేశమందు పూర్వముండెడి సంపదయు, వ్యావారమును, కళలును, వృత్తులును నశించి పరదేశములకు ధన ప్రవాహములు బోవుచున్నవి కాట కములు వృద్ధియై పలుచేల జనులకొక పూటయైన తిండి లభించుటలేదు అట్టి పరప్రభుత్వమును జన్మింప పక్షము బలపరచుచున్నది

జన్మింప పక్షము

ప్రప్రథమమున డాక్టరు నాయుడుగారిచే స్థాపింపబడెన జాతి కులభేదములకు పోటించు నుద్దేశము వారికిలేకుండెను కెవలము బ్రాహ్మణేతర సంఘాభివృద్ధికొరకై మాత్రమే ప్రారంభింప బడెను ఆయుధదేశములు కాలక్రమమున మారిపోయెను పాను గల్లు రాజాగారి చరిత్ర దెలిసికొనిన జన్మింప పక్ష చరిత్ర దెలిసి

కొని నటులే తంజావూరు సభలు జరిగినవిదప పానుగలురాజా గారి డివిజనులందు తమ పక్ష అభ్యర్థికి వోటుల నోసంగుడని ఇంటింటికి తిరుగుట యారంభించినారు గా॥ పానుగల్లురాజా వారు స్థానిక స్వ పరిపాలనా శాఖపై సర్వాధికారము వహించియున్నారు వహోత్క గాంధీగారికి దేహ స్వస్థత గలిగి నపుడు తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు తమకృతజ్ఞతను చెల్లుచు నొక తంతి నంపిరి అందులకు రు 500 లు వ్యయపరచబడెను ఆశువును ప్రభుత్వ ఆశిరుహగారు ఆక్షేపించి స్థానిక పురపాలక శాఖామంత్రియగు గా॥ పానుగల్లు రాజాగారు రు 500 లును శాన్సును జేయ నిరాకరించిరి లోకమాన్యుడును, అవతారపురుషుడును మహాత్మునికి వార్తనంపిన ఖర్చును ఆక్షేపించినమంత్రి గారి పరిపాలన సహింపగలరా? తిరుపతిలోని పరనమందిరము న కొసంగు ధనము నివ్వ నిరాకరించిరి ఇట్టి నిదర్శనము లెన్ని యో గలవు కార్యరేషనులో 10 సం॥ల నుంచి జన్మింపవర్తము వారు పరిపాలనాధిం రమును వహించి యున్నారు గతవర్సరమే స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధులు కార్యరేషనులో ప్రవేశించిరి నాటినుండి పరిశీతులందు మార్పు గలిగెను 100 కి 1 1/2 వంతు పన్ను తగ్గింపు బడెను కమిషనరు గారి మా సవేతనము నకు తగ్గింపు టయే తీర్మానము లేబడెనుగాని జన్మింప పక్షమువారి సంఖ్య అధికముగుటచే నా తీర్మాన మామోదింపబడలేదు కార్యరేషనులోని సభ్యత్వ పదవులను బిరుదులు లాదిగాగల స్వార్థ పరముగు కార్యములకు నియోగించుకొనుట తప్ప పట్టామందలి పౌరుల కెట్టి తేమాభివృద్ధులు గలిగియుండలేదు కావున నగర ఆరోగ్యమును మీ పారస్వత్వములను నిలువబెట్టుకొనదలచిన కాంగ్రెసు ప్రతినిధులనే ఎన్నుకొనవలెను ఈ డివిజనుకు కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ॥ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారిని ఎన్నుకొని మీకు దేశముపైను, కాంగ్రెసుపై గలభక్తిని వెల్లడింపుడు మీవిధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వర్తింపుడని పల్కిరి

విదప మోక్షిమహమ్మదుగారు పన్యసించుచు గడచిన ఎన్నికలందు రెండు డివిజనులలో కాంగ్రెసువారికి గలిగిన ఓటువివలన పౌరులు నిరుత్సాహుడైంద ననసరములేదని పల్కిరి కార్యరేషను భవనావరణమందు గాంధీమహాత్ముని యాగమ సందర్భమున తాము జాతీయ పతాకమును నెలకొల్పుటయు, కమిషనరు బోసుగారు వానిని దీసివైచుటయు, కాన్సిలులోని తీర్మానము జన్మింప పక్షమువారిచే నోడింపబడుటయు వివరించి జాతీయ పతాకమును పెరికివైచిన దేశమున కంతయు సవమానము గలిగించినటుల తలంపవలెనని పల్కిరి కాంగ్రెసు జన్మింప పక్షములందు యోగ్యతా యోగ్యతలను సత్య సత్యములను పరిక్షించి వోటుజేయవలసినదిగా కోరినవిదప అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను

మదరాసు వార్తలు

జగన్నాథ భక్తసభ — ఈ సభవారి యజమాన్యమున ఎగ్జిక్యూటర్ల పాల్గొనునట్లు 'వేదవిలాసు' అను భవనమున ఈనెల 2 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 4-15 గంటలకు బన్నిపాఠము కన్య వత్సూకశాస్త్రమును పారికభగ చెప్పెదరు

నగరఆరోగ్యము — ఆగస్టు నెల 29 వ తేదీన అంతమొందిన వారమున మృతుల సంఖ్య 10 మందికి పోతే అయిదుగురు మరణించిరి నలుగురికి కలరా తగిలెను ఎర్రగు మరణించెను ఇతరరോഗములవల్ల 52 గురు మరణించిరి అని కార్పొరేషను హెల్త్ ఆఫీసరుగారు ప్రకటించుచున్నారు

బంగారుగొలుసు మ్రొంగినదొంగ — రెండునెలల క్రింద తంజెవైయను దొంగ ఒకచిన్న బాలిక మెడయందలి బంగారుగొలుసును దొంగలించెను పోలీసువారు పట్టుకొనెదర ను భయముతో అతడు ఆ గొలుసును మ్రొంగెను పోలీసువారు అతనిని వెతకుచుండిరి అదివారము కంటేవరములో పోలీసు వారి తనిని అరెస్టుచేసిరి నేటిదినము జైసరలు ఆస్పిటలులో ఇతని ఎక్కువ రోగాధారము తీసికొనబడును

రాకపోకలు — ఇండియా ప్రభుత్వపు అడవుల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు సర్ పీటర్ క్లట్టరుబుగారు నేటిదినము ఉదయం సిల్వానుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి నేటిదినము రాత్రి ఉదక మండలము వెళ్లెదరు

మెసూరు రైల్వేల జెనరలు బ్రాసిక్ మానేజరు ఎ ఎ భానుగారు నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

శాసనసభ్యులగు శివరావుగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

కోయంబూరు వ్యవసాయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు బాలెఫట్ నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

గౌ. ఖాన్ బహదరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహేబు గారు నిన్న మధ్యాహ్నము రెల్లురునుండి చెన్నపురికివచ్చిరి

గవర్నరు జెనరలు ఏజంటు అగు కాటనగారు నిన్న రాత్రి తిరుమారు వెళ్లిరి

రూథరు ఫర్డుగారు నేటిదినం ఉదయం వార్తరునుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి

దొంగ-బంగారు నాణెమును మ్రొంగి వేయుట

యక్కురే విధానముచే నాణెము కనుగొనబడెను కందప్ప ఆచార్యులను నోకడు మిక్ ఫజలి అలీ, బాక-ఎట్-లాగారి గడియారపు గొలుసునందుండి బంగారు పతమును (దారు) మ్రొంగివేసెనందులకై నేడు జార్జిటౌను పోలీసు కోర్టునందు సి పోలీసుస్టేషనువారిచే నేర మారోపింపబడి విచారింపబడెను యక్కురేవిధానముచే పొట్లలోనుండు నాణెము యొక్క పాటో తీయబడెను

కందప్ప ఆచారి యనునాతడు ఇదివరలో రి మారులు వేర్వేరు నేరములక్రింద శిక్ష ననుభవించెను గతజూలైమాసము 24-వ తేదీ నెంట్లబుస్టేషనునంద సుమారు గం 7-10 లకు ట్రిప్పి కేసు నివాసియు బాల్కన్, మిల్ పడా ఆలీసా పాబు గార రైలుబండిలో ప్రవేశింపబడు సమయమున జేబునుంచి క్రేలా డు గడియారపు గొలుసు లాగబడినట్లు గ్రహించి చూచునదికి గొలుసునందున్న బంగారుపతక మవశ్యమాయెను వెంటనే తను వెనక్ ప్రక్క నిలిచియున్న జనలను పరికిరింపగ ముద్దయి కందప్పచారి నెమ్మదిగ వెనక్కు బారుచు చివరకు పరుగిడ నారంభించెను దానిని గమనించి ఫిర్యాది పజాత్ ఆలీగారు వానిని అనుమానించి వెంటనే పరుగిడి ముద్దయి పట్టుకొని పోలీసు వారివశము గావించిరి ముద్దయిని పరిశోధించగ ఆరవినంద అపహరింపబడిన వస్తువు గనుపించదాయెను

యక్కురే ప రీ క్ష

సి పోలీసువారు ముద్దయ నాణెమును మ్రొంగియుండు నేమోయని యనుమానించి యక్కురేచికిత్స శాఖాధికారుల కప్పగించిరి. అతడు వసునములచేత కక్కింప ప్రయత్నించిరి కాని ఉపయోగము లేకపోయెను చివరకు యక్కురే విధానము చే భాట్ దీయియ కడుపులో ఎడమభాగమందు నాణెము కాను పించెను ఆ భాట్ గూడ కోర్టులో నేడు దాఖలుచేయబడెను 1-వ గ్రాజధాని మ్యాజిస్ట్రేటు లోడిఖాన్ సాహేబుగారి నేర ఘన దిని కేసును 14-వ తేదీని నాయిదా వేసిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

బెజవాడ హిందూ హైస్కూలుపై దావా

(న్యాయమూర్తుల దేవదాసు, వాలరుగార్లు)

ఈదినమున న్యాయమూర్తి, దేవదాసు న్యాయమూర్తి వాలరుగార్లు బెజవాడ హిందూ హైస్కూలు పరిపాలకవర్గము వారిచే పురమునందు కొందరి న్రముఖుల పైనను, వారిచే తిరిగి పరిపాలకవర్గముపైనను దేవదేవ దావాలయందు తీర్పుజెప్పిరి

ఇవన్నియు మొత్తము మూడుదావాలు

1888 సం॥ స్కూలీల ఆక్టుక్రింద రిజిస్టరుకేయబడిన శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ హిందూ హైస్కూలు స్కూలెటివారిచే బెజవాడ హిందూ హైస్కూలు స్థాపింపబడి 1914 సం॥వరకును నిర్వహింపబడెను ఆ సం॥ ఘము వారు 1914 సం॥న హైస్కూలు ఆస్తులను అప్పలను, శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ విస్సం శ్రేణి వెంకటరత్నం హిందూ హైస్కూలు స్కూలెటి అను క్రొత్త సంఘమునకు బ్రాన్సుఫరుజేసిరి

క్రొత్త కమిటీవారు ప్రాత కమిటీయందు బెజరరుగ నున్న ఆక్టర్ వెంకయ్య అందుసన్న వారి లెక్కల తిరిగి పరిక్ష చేయించి, తమకింకను కొంతసామ్యు రావలసియున్నదని దావా తెచ్చిరి ఇందు ప్రతివాదులు క్రింది కోర్టు నందు, వాదించుచు, క్రొత్త కమిటీవారి కొనగబడిన బ్రాన్సుఫరు పత్రమునందు, అస్తులు అప్పులు మాత్రమే యొగగబడెనేగాని, దావాజేయు హక్కులుగూడ బ్రాన్సుఫరు జేయబడలేదనియు అందుచే వారులకు దావాదెచ్చు సధికారములేదనియు అట్టి అధికార మా పత్రము దొంగబడినను, బ్రాన్సుఫరు అఫ్ ప్రాపర్టీ, శాసనమునకు విరుద్ధమనియు ఆక్షేపించిరి మొదట కోర్టువారు ప్రతివాదుల తరపువాదన సంగీరించి దావాను త్రోసివేసిరి

కాని వారులు జిల్లా కోర్టునకు అప్పలుజేయగా, జిల్లాజడ్జిక్రింది కోర్టు తీర్పును రద్దుజేసి, లెక్కలను మొదటినుండియు తిరిగి పరిక్షింపవలెనని యు త్తరువుజేసెను ఈ యు త్తరువు పైన వాదులును ప్రతి వాదులును ఇరువురునుగూడ హైకోర్టు కప్పలు జేసిరి న్యాయమూర్తు లీదావాయందు తీర్పు జెప్పెను, దావా జేయు హక్కు బ్రాన్సుఫరు జేయబడిన విషయము స్పష్టముగ వివరింపబడకపోయినను, అస్తులను, దావాజేయు హక్కునకును అవి నా భా వ సం బంధము గలదనియు బ్రాన్సుఫరు పత్రమునబట్టిబాడగా నట్టి హక్కుగూడ బ్రాన్సుఫరు జేయబడినట్లే అర్థమగుచున్నదనియు నెంచిరి అట్టి హక్కును బ్రాన్సుఫరు జేయుట శాసనవిరుద్ధమను ఆక్షేపము గరించి నుడువుచు, ప్రస్తుత వివాద మొక హక్కు విషయమేగాదనియు దానితోపాటు, ముద్దాయిలనుండి కొంత సామ్యము రాబట్టు విషయమగుడ మిళితమైయున్న దనియు నెంచి యా యాజే పణను త్రోసివేయుచు తీర్పుజెప్పిరి

ప్రామిసరీ నోటు చెల్లునా?

రెండవ కేసు హిందూ హైస్కూలు ప్రాతపాలక సంఘమువారు ఆక్టర్ వెంకయ్యగారికి వ్రాసి ఇచ్చిన ప్రామిసరీ నోటును గురించినది స్కూలు భవనమును నిర్మించుటకుగాను వెంకయ్యగారు కొంత ధనమును, ప్రాతకమిటీవారికి అధ్యాప్తుజేసిరి ఈ మొత్తమునకుగాను, ప్రాతకమిటీయందు తీర్మానము ప్రకారము, వెంకయ్యగారి కొక ప్రామిసరీ నోటు వ్రాసి ఇచ్చిరి కాని ఆనోటునందు నోటును దెచ్చిన మనిషి కామె త్రము చెప్పింపినట్లు వ్రాయబడెను ఇట్టి ప్రామిసరీ నోటు కరెన్సీ ఆక్టు ప్రకార మశాస్త్రీయము అందుచే నాణోటు చెల్లుదుగాన, దానిని హక్కుముగా సంగీరించరాని క్రొత్తకమిటీ తరపున వాదించబడెను

న్యాయమూర్తులు ఈకేసునందు ప్రతివాదుల వాదన సంగీరింపక—అనోటు శాస్త్ర విరుద్ధమైనను అననము కమిటీ వారికి మట్టివట్లు అ గీరించినట్లు ఓమిక్షను ఆర్టు 19 సెక్షన్ క్రింద సాక్ష్యముగ పరిశీలనమైనది యెంచి ఆ ప్రామిసరీ నోటునం దొన గ బడిన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు హక్కుగలదని తీర్పు జెప్పిరి

మూడవ కేసునందును మహంతి అప్పలస్వామి ముద్దాయి సుబ్బయ్యగార్లును మరి ఇతరులను స్కూలు భవనముల నిర్మాణమునకు ప్రాతి కమిటీకి కొంత ధనమును అధ్యాప్తు జేసిరి ఆ ధనమును పుచ్చుకొనుటలో ప్రాతకమిటీవారు ఆ మొత్తమును వసూలు చేసుకొనుటకొరకు దాతులు స్కూలు ఆస్తిపై చర్య దీసుకొనరా దనియు కమిటీ విభ్యుల నా మొత్తమునకు బాధ్యులుగ చేయరాదనియు—అంతవరకు వాగ్దాన మొనర్పబడినట్టిన్ని భూమిద వాగాన మొనర్పబడ్డ నన ట్టిన్ని విరాళముల విసూలు జేయబడినపుడు ఆ మొత్తములనుండి మాత్రమే మొత్తము మూచేసుకొనవలెననియు మరతుయ్యేర్పరుపబడెను ఇది 1911 సం॥న జరిగెను 1915 సం॥ క్రొత్త కమిటీవారు కొన్ని విరాళముల వసూలుజేసినను కారణముచే తమబాకీలు క్రొత్తవలసినదని దాతులు క్రొత్తకమిటీపై దావాదెచ్చిరి క్రిందికోర్టునందు కాల దొక్కుము పట్టె నను కారణముచే దావా త్రోసివేయబడెను

కాం అప్పలునందు, జిల్లా జడ్జి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచేయు త్తరువును లెక్కించునపుడు, క్రొత్తకమిటీ అధికారములో సతి వస్తుపట్టినుండి మాత్రమే లెక్కింపవలెనని యభిప్రాయ

పడిరి. ముద్దాయి వాదిపై నప్పలుజేయగా న్యాయమూర్తులు దావాను రద్దుజేయుచు, ప్రాతకమిటీవారికి వాగ్దాన మొనర్పబడిన విరాళముపైన మాత్రమే వారులకు హక్కుగలదని యెంచిరి

క్రొత్తకమిటీ తరపున ఎన్ సరదాచారిగారును, (వరి పక్ష చి రి) కృష్ణసామి అయ్యరు పి సత్యనారాయణ గార్లు వాది మ

తండియారు వేట ఎన్ని కల అల్లరులు

పోలీసు ఛార్జీషీటు

రాయపురం డివిజను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు సయ్యదు హుస్సేనుగారు జార్జిటపును పోలీసుకోర్టు ప్రెసడెన్సీమాజిస్ట్రేటు లోడిఖాను సాహేబుగారి ఎదుట ఈక్రింది వారిపై ఛార్జీషీటు దాఖలుచేసిరి ఇండియన్ పీనలుకోడు 147, 148, 332, 427, 324 సెక్షన్లయందు నూచింపబడిన నేరములను యక రామస్వామినాడరు, యం వి రామస్వామినాయకరు, యం గోవిందస్వామినాయకు, యం సుబ్రహ్మణ్యనాడరు, యం గోవిందనాడరు, యం ఆర్యుగనాయకరు, సి సుందర నాయకరు, ఆ మణ్సుగనాడరు, యం నుబ్బయ్యసెట్టి, ఎ చిత్రమూరనాడరు, ఎ బుచ్చిసప్పనాడరు, యం వన్నియ పెరుమాళునాడరుగా గ్లోసర్షిన్లు ఛార్జీ చేయబడిరి

నిందితులు చట్ట విరుద్ధముగ గుంపుకూడి మునిసిపలు ఎన్నికల సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియగు పి యం ఆదికేశవుల నాయకరుగారు జరుపుచున్న ఉత్సవమును రాయపురము నందలి ఆండియన్ మొదటివిధిలో ఆటంకపరచి కట్టెల తోను లాటిలతోను అల్లరిచేసె ఐ పి సి 147, 148 సెక్షనుల నుల్లంఘించిన వారైరి

నిందితులు పి యం ఆదికేశవులనాయకరుగారిని, భజన చుట్టుయందు పోలీసువారిని కొట్టి ఐ పి సి 332 సెక్షను నందు నూచింపబడిన నేర మొనర్పిరి 7 గ్రామదీపములను బట్టలు కొట్టి దొరస్వామినాయుడిని లాటిలతో కొట్టినందులకు 427, 320 సెక్షనుల ననుసరించి శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు

సెప్టెంబరునెల 11 వ తేదీ విచారణ సలుపుటకు మాజి ట్రైటుగారు సమ్యులను పంపిరి

సిటీ టెనన్సీ ఆక్టుక్రింద దావా

(న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారియెదుట) (హైకోర్టు)

షణ్ముగం మొదయారుగారు 1920 సం॥న చిన్నతంబి వీధిలో నోకభూమినికొనెను ఈ క్రయమునకు పూర్వము ఆ భూమిని యజమానులనుండి లోకనాధంచెట్టి అనునతడు అయిదువత్సరములనుండి కవులునకు దీసికొనెను అతడు పాలవ్యాపార మకొరకుగానా భూమి మీయందొక పాకవేయించెను కవులు ముగియగనే ఆపాకను దీసివేసి ఖాళీభూమిని వశపరచెదనని అతడు వాగ్దానమొనర్చెను భూమిని కొనిన షణ్ముగంమొదయారు ఖాళీ భూమిని తనవశపరచవలెనని కవులు ముగియక పూర్వమే లోకనాధచెట్టికి రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెను

ఈ కేసునందు ఫిర్యాదీయగు షణ్ముగంమొదయారు రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెనుగానట్టి అప్పటితో వెనుకటి కవులు ముగిసెననియు, అందుచే నటులకు త త భూమి తనవశమందు న్నది వెనుకవులు మరతుల క్రిందగాద్యయ ఆ పాకను దీసివేసి ఖాళీ భూమిని వశపరచు బాధ్యత తనపై వేదనము ముద్దాయిల తరపున వాదించబడెను

న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తీర్పుజెప్పెను, కవులు ప్రాతకవులు మరతులక్రిందనే జరుగుచున్నదనియు, రిజిస్టరు నోటీసు నొసగెనంతమాత్రమున అటులెరువారే వావరతులు రద్దుగాలేదనియు నభిప్రాయపడి ఖాళీసలము ఫిర్యాదికి వశపరచవలెనని యు త్తరువుజేసెను

ఎన్ దొరసామిఅయ్యరు ఎన్ శ్రీనివాసరాఘవయ్యగార్లు పిర్యాదిపక్షమునను ఎన్ జి రంగరామానుజమొదయారు గారు ముద్దాయితరపును వాదించిరి

బొంబాయి కాటను మార్కెటు

నేడు మార్కెటు మూయుట

నేడు 1 వ తేదీ హిందువులకు నెలపు దినమగుటచే మార్కెటు మూయబడెను

న్యాయమూర్తు తంతివార్త

“మా అంచనా 100 కి 60-9 డిమాండు చాల తక్కువగానున్నది” అని 31 వ తేదీని సార్వేను కంచెసివారు తంతి వార్తనడిరి

(ఫీచెను)

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, ఆగస్టు 31/1925 — బొంబాయి శాసనసభ వజ్రపూజాలో అక్టోబరు 21 వ తేదీని సమావేశమగును.

బొంబాయి మితవాది మహాసభ

చింతామణిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(నిన్నటి తిరువాది)

శాసననిబంధనలు

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకా రాష్ట్రీయలందు శక్తక బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకే మరెవ్వరీ పేరు అయ్యెడి నేడు అనాచరణీయమని నేను అంగీకరింపను అది సాధ్యమేగాక వాంఛనీయమును ముఖ్యము నని నా నమ్మకము ఇయ్యది మాంటాగూచట్టమును సవరింపకుండ సమహర్షజాలము ముడ్డిమను కమిటీ మెజారిటీ పక్షమువారు అన్యథా లెలంచి యుండుటచేత చట్టము క్రింద నిబంధనలను మార్చుట నిట్లు సాధ్యమగునో దెల్పి మంచి సలహాలను జేసియుండవలసినది వారటుల యెందుకు జేయలేదని ప్రశ్నించి రాధములేదు 1919 భారత ప్రభుత్వశాసన ముక్లేయండి, ద్వంద్వవిధానమే పనిజేయవలెనని వారి కోరిక యైనయెడల ముడ్డిమను కమిటీ మెజారిటీ పక్షమువారు తమరు సంప్రప్తమైన విశేషములనుబట్టియే యావిధానమెటుల పనిజేయుటకు వీలనో, మంత్రులపేరి యెట్లుబాగునో, గవర్నరుపదవి ప్రభుత్వాధికారమును గొల్పియుండుటెట్లో ఆలోచించి దేశపురోజునకి తోడ్పడియుండవలసినది చట్టమును యెక్కువగా సవరింపకుండనే కొద్ది మాత్రము సంస్కరముతో యీ క్రింది మార్పులను యివ్వవలెనో బాటు చూచించి నిర్వహించి యుండవలసినది —

(1) మంత్రులకు గవర్నరుకును గల సంబంధములను బాగుగ వివరించి ఆయనకు గల నిరంకుశాధికారములను తగ్గించి ప్రభుత్వవిధానమునందు గవర్నరు పేరుతో నుండుటలు జేయవలెను (ఈవిషయ ప్రాముఖ్యమును యెక్కువగా మరీమరీ చెప్పనక్కరలేదు)

(2) ప్రభుత్వ నిర్వాహక సభ్యులతో బాటు మంత్రులకు గూడ ఆధికారముండవలెను ఆధిక కాఖను ప్రభుత్వ యత్నముగానను ప్రజాయత్నముగానను జేయవలెను

(3) లెజిస్లేటివ్ శాఖను, సెక్రెటరీయటును గూడ ఇదే విధముగ జేయవలయును

(4) ప్రజాయత్నశాఖలందు ముఖ్యముగ కీడ్ల, క్రైమా యిటు మెంటు సర్వీసు వరతుల విషయమున భారతమంత్రులకి భారత ప్రభుత్వమునకును గల అధికారములను చాలవరకు తగ్గింపవలెను

(5) ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ నిబంధనలను సంస్కరించి మంత్రులకే అధికారము నెక్కువగా నిచ్చి కార్యదర్శులకు కాఖాధికారములను వారి వారి ప్రయోజనములకు భంగకారులగు నుండకుండ చేయవలయును

(6) ఎవరినైన కాఖలను వానికి ఉద్యోగము నియోగించుటకు గల నిబంధనలను సంస్కరించి మంత్రులే అందుకు తగిన వారిని నియమించుటలు జేయవలయును ఆ ఈవిషయ జ్ఞానము లేని వారలను ఆసనము యిచ్చును వచ్చినటుల జేయుటకు మీలేకుండ నిందు చూలమును పనిజేయవచ్చును

(7) ఇంకను కొన్ని కాఖలను ప్రజాయత్నము జేయవలెను

(8) రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు డిల్లులను ప్రవేశపెట్టుటకు ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయవలెనను నిబంధనను చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును

(9) రాష్ట్రములు భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించు కప్పముల నన్ను లేకుండ జేయవచ్చును

(10) శాసనసభలందు ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యుల నసలే లేకుండ జేయ వీలు లేకున్న చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును

ఈ అభివృద్ధి మార్గములన్నియును చట్టనిబంధనలను సంస్కరించి చేయవచ్చునని నాయుద్దేశ్యము ఇంకను గవర్నరులు యిచ్చమైన, చేయవలసిన ముఖ్యముగ మార్పులు గలవు ప్రభుత్వాయత్న శాఖోద్యోగులకు కమిషనరులు కలెక్టరులు ప్రజాయత్నశాఖా పరిపాలనముతో సంబంధము గలగజేసిననుండ చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును ఈ విషయములలో నొక్కదానిని గూర్చియైనను ముడ్డిమను కమిటీ మెజారిటీ సభ్యులు యేమియును చెప్పియుండలేదు

ఇంకను యెక్కువ కాఖలను ప్రజాయత్నముజేయు విషయము గలదు విదేశండ్లు కాగానే అవి యెక్కువజేయుటకు వీలననుల మాంటాగూ మెక్సుగర్డన్ నివేదికలో నేర్పాటుగలను కాని చివరకు రాయబాగు లేంతయొక బెట్టినను యీనూచన చట్టమునందు లేకుండ దీనివేయబడెను మాంటాగూగారు నన్ను జాయింటు సెలెక్షన్ కమిటీయెటులు

క్రాసుపరీక్ష జేయుటలో చట్టము గావించిన పిదప నెప్పుడైనను యెక్కువకాఖలను ప్రజాయత్నము జేయుటకు శాసనము నందు ప్రతిబంధక మేమియు లేదని తెల్పిరి ఇది చెయ్యరు, చెయ్యలేదు చేసేదనిరి ఆశలేదు గవర్నరులు వారి సమాలోచనలును, భారతసభ్యులు మినహా అందరును యింక నెక్కువ కాఖలను ప్రజాయత్నము జేయ వీలులేదని యెవరి కన్న నొకరు మిన్నగ దెల్పిరి ఈవిషయమును ముడ్డిమను కమిటీ మెజారిటీ జేసిన సలహా యేమి? ఒక అడవికాఖను యిదివరలో ప్రజాయత్నముగాని చోట్ల అటుజేయుట కొప్పుకొనిరి లా, జస్టిసు, పోలీసు ల్యాండురెవెన్యూ ప్రభుత్వాయత్నముగ నుండుకొని ప్రస్తుతము సంపూర్ణ వాగ్ధ్యతాయంత ప్రభుత్వము కొసంగటకు నీయమును రాలేదన్నను ఇదిగేమను, ప్రాంతాలు, పారిశ్రామిక విషయములు, జైలులు, రిఫరెటరీలు, ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయములు, ల్యాండు అక్విజిషన్, కోర్టు ఆఫ్ వర్క్, ఆంగ్లో హైందవ విద్యమున్నగు కాఖలనెల ప్రజాయత్నము జేయగూడదో తెలియుటలేదు

ఎన్నికలవిషయమునగూడ విస్తరింపజేయువిషయమును గాని స్త్రీనియోజకాధికారమునుగూర్చిగాని నిమ్నజాతుల ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చిగాని కమిటీ సలహా నిచ్చియుండవలసిది ప్రత్యేకము ధాన్యామలకు ప్రాతినిధ్యమునొసంగటలో అసమానత్వము లేకుండజేయుటకు వారేమియును జేయలేదు ఇట్లయినను మనము మెజారిటీ రిపోర్టునుగాక మైనారిటీ రిపోర్టును ప్రస్తుతించెదమని నిందించెదరు ఇదివరలో భారతమంత్రులుగా నుండి కమిటీని నియోగించి నాయనజేసిన తప్పనే మనమును జేయుచున్నందుల కభినందిండుకొనవచ్చును

నేను ముడ్డిమను కమిటీనిగూరించి జెప్పనది విరమించుటలో ఒక భారతమంత్రుని నిర్దాక్షిణ్యముగ త్రోసేసి, భారతరాజప్రతినిధి కార్యముగజూచిన మెజారిటీనివేదకను వ్రాసిన సర్ తాజబహదూరు సఫ్రూ, సర్ శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, డాక్టరు పరంజి ప్రెగ్గారయెటులకృతిజ్ఞతను దెలుపవలయున్నది ఇందు ముగ్గురు మన లిబరలుపక్షనాయక ముఖ్యులని యెట్లుకు ముఖ్యముగ గర్వముచున్నది

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము

కేంద్ర ప్రభుత్వమునుగూర్చిచెప్పబోవుటకును రాజప్రతినిధి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చిగాని దెచ్చిన విషయమేమియో దెలియకున్నదని చెప్పగోరెదను సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమిచ్చి లభ్యమగు కేంద్ర ప్రభుత్వ ముండజాలదని రిడింకు గారు మాట్లాడిరి రిడింకు ప్రభువుగా రుద్దేవించినట్లు గాకపోయినను కేంద్ర ప్రభుత్వము బలముగ నుండవలెననియే నేను ప్రార్థనాచెదను కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఆశాసనసభలవార్య లేవహించి యేలయుండరాదో దెలియుటలేదు ఈరెంటియొక్క ప్రయోజనములను నిర్ణయించి మిగిలినవానిని కేంద్ర ప్రభుత్వమున కొసంగవచ్చును రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమున్నయెడల కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్కయు రాష్ట్రీయములయొక్కయు ఆధికములను వెరుజేయవలయును ఇదేమియు సాధ్యముగానిదని యెవ్వరు ననలేదు కావలసినయెడల యిప్పుడున్న రాష్ట్రీయశాఖలను కేంద్ర ప్రభుత్వశాఖలను మార్చవచ్చును సాధ్యముగాకపోయిన తప్ప ఆదాయ మూలములందును, వ్యయశాఖలందును, ఆవిభజన ముండవచ్చును ఆప్రకారము ఒకకాఖ ఆధికపరిపాలనములకు అధికారవాగ్ధ్యత ఒక్కరిలో నుండవచ్చును రాష్ట్రీయములు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు కప్పములు జెల్లించుట అనవసరము గావచ్చును ఏ రాష్ట్రీయముగాని అన్యాయము జరుగలేదని జెప్పవచ్చును కొన్ని కాఖువిషయమై శాసనముజేయు సాధికారము కేంద్ర ప్రభుత్వమున కున్నను వానిపాలనము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వదిలి జేయవలసి యుండును ప్రభుత్వము బాగా జరుగుచుండుటకు కావలసినంతవరకు రిజర్వు జేసినను యెక్కువ ఆక్షేపణలేదు రాష్ట్రీయములందు శాసనములు జేయువిషయమునగూడ ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయవలెనను విషయమును తగ్గింపవలయును

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమువలన రాష్ట్రీయ యెక్కువజాతియొక్కకు భంగము గల్గునని యెవరును చెప్పలేదు అట్టిదేమైన జరుగునని నేనుదలంపను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు స్వాతంత్ర్యమున్నపుడు ఒక రాష్ట్రీయము కింకొకదాని వైరుధ్యములు తగ్గి మిత్రభావముతో నుండురని నమ్మెదను అప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కొక్కొక్కదానికని, కేంద్ర ప్రభుత్వముతోను సంరంభము గల్గునపుడు న్యాయాధి నిర్ణయవర్గముండి పరిష్కరింపవలయును మాంటాగూ మెక్సుగర్డన్ నివేదికలో భారతదేశమునందు ప్రీవీకౌన్సిలు స్థాపింపవలెనను మంచి నూచన గలదు అందులకు చాలమంది లిబరలు పక్ష నాయకులుగూడ ప్రాతినిధ్యమును దెల్పిరి అక్షేప జేసినవారిని అప్పటికిని ఇప్పటికిని విచారముగ నే యున్నది ఇండియాలో ప్రీవీకౌన్సిలును స్థాపించుటవలన ననేక లాభములు చెహగలవు. భారతదేశమునకు సామ్రాజ్యమునందు హోదా యేర్పడుటయేగాక ఇండి

యల్ల పెద్ద అప్పీలు కొట్టెయిముప్రీంకోర్టుగనుండి అన్నివిధములైన తగాదాల నివారణ పరిష్కారము జేయుచుండగలదు 1917 నవంబరు లో మాంటాగూ గారు యిట్టి న్యాయ

నిర్ణయ సభయుండుట అనవసరము ఒక నిర్వాణము దెచ్చినను అదియెట్లో పోయెను ఇప్పుడు దాని మరలనుద్ధరింపవలయును

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సమస్య కష్టపరిస్థితియైనయెడల యే ముఖ్యసమస్యయైనను అంతే ఇవన్నియును రాజనీతిజ్ఞులు పరిష్కరింపవచ్చును కేనడా, దక్షిణాఫ్రికా, బ్రెజిల్, ఇటలీ సమస్యమంత్ర మేల పరిష్కరింపరాదు? ఇది పరిష్కరించెదరని మాత్రము నాకు విశ్వాసముగలదు కాని బ్రిటిషువారు చివర తానే ఆలస్యము మాత్రము జేసెదరు రెపటికి ఆపియుంచ వచ్చినయెడల యివాళజేయవద్దను ధర్మమునే బ్రిటిషువారు ననుసరించుచుండురు నిర్బంధవిధానము విషయమును మాత్ర మట్లు గాదు రిడింకు ప్రభువును, బర్మెను చూడు ప్రభువును తాము దొంగములందున్నపుడే సార్థకమునటుల భారతదేశమును స్వపరిపాలనముననుభవించు దేశముగ జేసి చరిత్రాధులయ్యెదరు గాక

కేంద్ర ప్రభుత్వము

ఒక్కరాష్ట్ర ప్రభుత్వములందేగాక కేంద్ర ప్రభుత్వము నందుగూడ నెంతయో సంస్కరణము జరుగవలసియుండునని నేను యెవరోరెదను 1916 కాంగ్రెసు లీగ్స్-ములో నీవిషయమును దెప్పితిమి కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు కొంతగరకు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలెనని జాయింటు సెలెక్షన్ కమిటీయెటులు ననను హోరాహోగిగా దెప్పితిమి భారతప్రభుత్వ మారత శాసనమునందు గావించబడిన యేర్పాటులు అసంతృప్తికరము గనున్నవని దెప్పియుంటిని మన మా పిదప జరిగిన సభలన్నిటి యందును అందు సంస్కరణముగావలెనని కోరుచునేయుంటిమి గతవత్సరము ముడ్డిమను కమిటీ యెటులుగూడ నీ విషయమునకే ప్రాముఖ్యము నిచ్చితిమి మన అభిప్రాయమునే మైనారిటీ నివేదికము ఒకపరచెను ఈ విషయ మేవిధముగ జూచినను ముఖ్యముగ గాన్పించుచున్నది చాలమంది సభ్యులు భారత శాసనసభలో యెన్నుకొనబడి కదిలించ తక్కుముగాకుండ కార్య నిర్వాహక సభ్యులుండ అందువలన నచ్చ మనేక సారలు భారతశాసనసభయందు యెలపబడెను రాజప్రతినిధి సర్టిఫికేషను జేయుట తరుచయ్యెను ప్రభుత్వమునకును అసెంబ్లీకిని అభిప్రాయ భేదము చాల యెక్కువగ నుండెను స్టేటుకౌన్సిలు నిర్వాహము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది ఆసంస్థనిర్ణయములైనను ప్రభుత్వ నిర్వాహములు త్రోసివేయ వచ్చును ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వమున్న విధమున దేశమునకు రాజకీయ మగను ఆర్థికమగను చాలనష్టములగుదు రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నెంతసంస్కరించినను దాని నిష్ఠేయుంచినయెడల నష్టముపరిమితమును అంతయును భారతమంత్రులతోనే సంబంధముండును ప్రతిదానికిని భారతమంత్రులతో రాజప్రతినిధి సంప్రదింపవలసియుండును ఇందు చాలమార్పు చేయవలసియున్నది భారతప్రభుత్వము అసెంబ్లీయెడ బాధ్యత గొల్పియుండునటుల జేయవలెను భారతమంత్రుల ప్రాజాపత్యములేకుండ యుండవలెను అయితే కొంతకాలము విదేశీయ రాజకీయ సైనికశాఖల విషయమునమాత్రము రాజప్రతినిధి భారతమంత్రుల యుత్తరవుల ప్రకారము నడుచుకొనుచుండవలెను భారతమంత్రుల కౌన్సిలు సెలెక్షన్ చేయవలెను పార్లమెంటు స్టాండింగ్ కమిటీనిగూడ నిష్ఠేయై త్రిజేయవచ్చును

సంస్కరణ సూచనలు

ఇందు కొన్ని సంస్కరణ సూచనలు గావించెదను, ఇందు కొత్తగాని కల్పనగాని యేమియును లేదు ఇవన్నియు నిదివరకు మితవాది జాతీయసభలందు యెలపబడినవే అవి యేవనగా —

(1) బ్రిటిషు భారత పరిపాలనమును రెవెన్యూలపై అధికారమును భారతమంత్రులకేగాక రాజప్రతినిధికిని వారి సమాలోచనలకు నుండవలయును

(2) సైన్యము, విదేశీయ రాజకీయ శాఖల విషయమున యంతకాలముని నిర్ణయించిన విధమున దప్ప యితర కాఖలందు భారతమంత్రుల భారత ప్రభుత్వముపై నెట్టి అధికారమును గొల్పియుండరాదు ఆయనకుండు సంబంధము కాలనీల మంత్రులకి దాని ప్రభుత్వములపై నుండునట్లుండవలెను

(3) భారతమంత్రుల కౌన్సిలులేకుండ దీనివేయవలెను

(4) రాజప్రతినిధి ఎన్నికూట్టివు కౌన్సిలుసభ్యులు కేంద్ర శాసనసభనుండి దీనికొనబడిన మంత్రులుగ నుండవలయును విదేశీయ, రాజకీయ సైనిక శాఖలందు లభ్య మిగిలిన కేంద్రశాఖా పరిపాలనమున కంతకును ఆధికమునకును భారత శాసనసభయెడల బాధ్యత గొల్పియుండవలెను రాజప్రతినిధికిని శాసనసభ్యులకును గల సంబంధము పార్లమెంటరీ స్టేటు అధికారికిని మంత్రులకు నుండునట్టిదిగ నుండవలెను

(5) భారత శాసనసభయు స్టేటు కౌన్సిలును బ్రిటిషు కామన్సు సభ, ప్రభువుల సభలవలె ప్రభుత్వముతో సంబంధము గల్గియుండవలెను

(6) స్త్రీలు పురుషులతోబాటు వోటుజేయు స్వాతంత్ర్యము గల్గి శాసన సభ యెన్నికలందు పాల్గొనవలయును

(7) నియోజకుల నెక్కువజేసి నిమ్న జాతులకును పనివారలకును పూర్తిగా ప్రాతినిధ్య మొసగవలయును

(8) భారతదేశ పౌరులు దేశ సంరక్షణ నేపయందు ఉన్నతోద్యోగమునుండి క్రిందివరకును పొందుచు వారి శిక్షామునకై భారతదేశములో రాజప్రతినిధి నిర్ణయించు స్థలమున, దేర్పాటుజేయవలెను.

1. బాతావరణకావ్యమును,

ఆంధ్రమాను దీవులు

ఆంధ్రమాను దీవుల విషయమై సర్ మడ్డిమెను గారు సామాజ్య శాసనసభలో చెలిపిన విషయముల నిండుక పరికింప వచ్చును అంధ మాను దీవులను పీఠలు సెటిల్ మెంటుగా దీసి వైచుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమని, వీరు నుడివిరి కాని దీనిని క్రమక్రమముగ కొనసాగింప వలయునుగాని, ఒక్కమారుగ జేయ వీలులేదని, వీరు వెలిబుచ్చిరి మడ్డిమెనుగారి ప్రతిపాదనము సరియగుదో, మాపిశాలు అంధమాను దీవు లలో స్థిరనివాస మేర్పరుచు కొనుట కేల ప్రయ త్నము జేయవలయునో తెలియదు ఖయిదీలతో బాటు, వారి కుటుంబములను గూడ నట్టి ప్రదేశ మునకు పంపు లేలనో తెలియకున్నది బార్కరు రిపోర్టు ప్రకారము, ద్వీప పరిస్థితులు చక్కగనున్న వట రోగములు తగ్గుచున్నవట ఎండ విశే షములేక, వానయోగ్యముగ నున్నదట ఇట్టి యనుకూల ప్రదేశమును విడిచివైచుటకు కతం బేమి? నిజమేమనిన, జయిలు కమిటీవారు తమ రిపోర్టును బ్రచురించిన నాటికిని, నేటికిని భేదమంతగ గనుపించదు జయిలు కమిటీవారు తమ రిపోర్టులో అంధమాను దీవులు మానవ నివాసయోగ్యములు గావని తేట పరచిరి జయిలు కమిటీయందు అను భవశీలురు పలువురు గలరు వీరి సూచనను తృణీకరింప వీలులేదు

ప్రభుత్వమువారు సయితము అంధమాను దీవుల విషయమై వీరిసూచనల నామోదించిరి కాని, కొన్ని యిబ్బందులవలన వాని సమలులో బెట్టలేక బోతిమని చెలిపిరి. మానవ నివాసయో గ్యములు గావనుట, నిజముగాదని బార్కరుగా రిటీవల చెలుపసాహసించిరి ఎవరి మాట యం దెక్కుడు విశ్వాసముంచవలయునో చదువరు లూహించగలరు నివాసయోగ్యములు గాని ప్రదేశ ము లొక్కమారుగ స్వర్గతుల్యము లయ్యెనని విశ్వసించుట కష్టము స్వల్పకాలములో నింతటి యభివృద్ధి గలుగుట దుర్లభము అంధమాను దీవులలో నివాసమేర్పరచుకొనుటకు బ్రయత్నించిన ఆంగ్లో హైందవులకు ప్రభుత్వమువారి టీవల ప్రోత్సాహమొసగిరి వారికి భూముల నుచితముగ నిచ్చిరి కాని, వారక్కడ నిలువలేక విడిచిపెట్టిరి అంధమాను దీవులు వానయోగ్యము లయ్యెనను టకిది నిదర్శనము గానేరదు ఇందలి శీతోష్ణ స్థితి మలబారు స్థితి బోలియుండునని మడ్డిమెనుగారు చెలిపిన విషయము నిరాధారమని, ది బ క్లౌన్ నాయరుగారు మద్రాసు శాసనసభలో తేటపర చిరి నాయరు జిల్లా మిగుల ఆరోగ్యవంతమని ఎసిద్దపడసినది. అంధమాను దీవులను దీనితో

పోల్చుట, ఏమాత్రము పాడి గాజాలదు. ప్రజాభి ప్రాయము ప్రభుత్వప్రయత్నములకు ప్రతికూల ముగ నున్నదని మడ్డిమెనుగారికి తెలియును అటు లగుచో, వా కే ల దీ ని ని మానివేయగూడదు? సామాజ్య శాసనసభలోని మాపిశాసభ్యులనుగాని వారిచే పేర్కొనబడిన ఇరువురు పెద్దమనుష్యులను గాని అంధమానుదీవుల పరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు తాము పంపెదమని చెలిపినను, వారితవర కంగీకరింపలేదని, మడ్డి మెను గారు సూచించుచున్నారు మద్రాసు శాసనసభవారి టీ వల గావించిన తీర్మానమునందు, అంధమానుదీవుల సితి కనుగొనుట కొక అసాధికారసభ్యుల ఉపసం ఘము నేర్పఱుపవలయునని కోరిరి గాని, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారి తీర్మానము నంగీకరింపకబోయిరి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యవకాశము గైకొని, మద్రాసు శాసనసభవారి తీర్మానము సఫలమగు నటుల జూచెదరా? అటులగావించుచో నంది యములెల్ల బయగలవు. నిజస్థితి బయల్పడ గలదు.

మహమ్మదీయ కలవరము

మదీనా ముట్టడింపబడెననియు, మహమ్మదు గారి గోరికి చెబ్బతగిలెననియు వార్త తెలియగనే ఆసేతు హిమాచల పర్యంతము మహమ్మదీయ లలో కలవర మేర్పడుట వింతగాదు పవిత్ర స్థలములపట్ల మహమ్మదీయుల కెంత ప్రేమగలదో, కిలాఫాత్ ఆందోళనము తెలిపియుండెను. ఇబన్ నద్ గారి సైన్యమిట్టి దుష్కృత్యములకు పాల్పడె నని చెలిసి, మహమ్మదీయులు పలువురు తమ ఆగ్ర హమును వారిపై వెల్లడిజేసిరి హిందూదేశమునం దేగాక, పర్షియా యందును యిట్టి యాగ్రహమే ప్రబలెను కాని, మహమ్మదీయు లీవార్త ఎంతవరకు సరియైనదో కనుగొని, పిమ్మట తమ అసమ్మ తిని చెలిపిన బాగుండెడిది. వీరి తీర్మానముల కపు డెక్కువ విలువ యుండెడిది ఇబన్ నద్ గారు మహమ్మదీయ పవిత్ర స్థలక్షణకై అమీరు ఆలీపై యుద్ధము సలుపు చున్నారు మహమ్మ దీయాభిప్రాయ ప్రకారము వానిని పాలించుటకు అంగీకరించియుండిరి ఈనంపత్సరము హాజీ యాత్ర తిన్నగ ముగియుటకుకూడ వీరుతోడ్పడిరి ఇబన్ నద్ గారు మహమ్మదీయ మతాభిమాని యని, మక్కా యాత్రకిటీవల వెడలివచ్చిన మాలానామహమ్మదు ఇన్ షాగారు లాహారుసభలో తేటపరచిరి వహా బీలు మహమ్మదీయ మతమును పవిత్ర వంతము గావించుటకు బద్ధకంకణులై యున్నారు అట్టివా రిట్టి దుష్కృత్యములకు పాల్పడి, మహమ్మదీయ ప్రపంచాగ్రహమునకు గురియగుటకు సాహసించి రని నమ్ముట కష్టము అనలుపరిస్థితు లెటులున్నను, హిందూదేశపు మహమ్మదీయులలో అంత కలహ ములు ప్రబలుచున్నవి తొందరపడవలదని బోధించి నందుకు, మాలానా మేకతాలీగారు అపాయ మునకు లోనయిరి బాంబాయిలో నిరుపేక్షముల వారికిని మధ్యదెబ్బలాట లారంభమయ్యెనని నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇది మిగుల శోచ నీయము సామాజ్య శాసనసభలో ప్రభుత్వసభ్యు లగు సర్ జేనిస్ బ్రెగారు చెలిపిన సంగతులు జూచిన, వందతులు నిజముగావని దోచును. వదం

తులబద్ధమని ఇబ్నానదుగారు కెయిరో పజెంటుగారి ద్వారా తెలిపిరట ముట్టడింపబడిన ప్రదేశము మరి యొకటని వారు సూచించిరట ఇట్టిస్థితిలో అనవ సరభ్రాంతికిలోనయి, మహమ్మదీయ సోదరులు కలవరపడకుండుట శోచనీయము సత్యము బయ ల్పడినపిమ్మట, మహమ్మదీయులలో భేదాభిప్రాయము లుండనేరవు. అంతవరకు ఓపికతో వేచి యుండుట శ్రేయస్కరము

జయిలుపరిస్థితులు

జయిలుపరిస్థితులు దుర్భరముగ నున్నవని, ముల్తాను జయిలుకేసులో నిచ్చినతీర్పుబట్టి వెల్లడి యయ్యెను వందేమాతరం ప్రతికలో గావించబడిన యారోపణలు చాలభాగము నిజమని యే, న్యాయాధిపతి తీర్పుజెప్పెను లాలాలజపతిరాయిగా రి విషయమై వ్రాయుచు, ఇంతకన్న ఘోరపరిస్థితి ప్రబలియున్నదని, చెలుపుటయగాక పెక్కునిద ర్యనముల జూపియుండెను. ఆ విలియరు ప్రభువు గారు, ప్రభువులసభలో ముచ్చటించుచు నీవిషయ ముల నన్నిటిని తేటపరచిరి రాజకీయనిర్బంధితులు కారాగృహములలో ప్రవేశింపకముందు నిజ సందర్భములు తెలియకుండెను సుప్రసిద్ధ దేశనా యకులు శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానము నలంకరించినపుడు, వారి కనేకవిషయములు గోచరించెను వానిని నిర్భయముగ వెల్లడిజేసిరి గాంధీమహాత్ముడేమి, లజపతిరాయిగా రేమి, చెలిపిన విషయములను నిరాకరింప వీలులేదు. లజపతిరాయిగారు వైచిన పందెమున కేమి జవాబిచ్చెదరని, ఆవిలియరు ప్రభువుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇండియా మంత్రియగు బర్క్లెన్ పాడ్డు ప్రభువుగారిచ్చిన జవాబు ప్రోత్సా హకరముగ లేదు. ముల్తాను కేసులో పంజాబు ప్రభుత్వమువారు అపీలుజేయ నెంచుటచే, యీ విషయమును చర్చింపవలదని మాత్రము ఇండియా మంత్రిగారు సలహానిచ్చిరి అసాధికార ప్రేక్షకు లును జయిల్లో స్వేచ్ఛగ దిరుగనిచ్చుట అపాయ కరమని, ఇండియామంత్రిగారు చెలుపుటవిచిత్రము. ఆవిలియరు ప్రభువుగా రీసంగతి నంగీకరింపలేదు. ఇట్టిసంస్కరణ మవసరమని, జయిలు కమిటీవారు చాలకాలము క్రిందటనే సిఫార్సు జేసియుండిరి. వారి సిఫార్సులను పూర్తిగ సమలులో బెట్టుట కింతవరకును బూనకుండుట విచిత్రము జయిలు పరిపాలనము పాలనావిధానమునకు గౌరవప్రదము గానేరదు ఇక నయినను ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్యల నవలంబించెద రను నమ్మకమున కవకా శము గనుపించుటలేదు.

మడ్డిమెనురిపోర్టు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు

మడ్డిమెనురిపోర్టుగూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లభిప్రాయమొసగెను వానిని బయల్పఱుపవలె నని అడుగగ, మడ్డిమెనుగారు నిరాకరించిరి. ఇట్టిస్వల్పపు కోర్కెను నిరాకరింపనేలనో తెలియదు మడ్డిమెను రిపోర్టుగూర్చి సామాజ్య శాసనసభలో త్వరలో చర్చ జరుగనున్నది ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మెజారిటీ రిపోర్టు నంగీ కరించినటుల, వారు ప్రతిపాదించబోయెడి తీర్మా నము చెలుపుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గూడ మెజారిటీ రిపోర్టునే బలపరచి, మైనారిటీ రిపోర్టును నిరసించి యుండవలయును ఆసంగతిని తెలియబఱచుట కభ్యంతర మేముండును? కాని

ఒక్క ఆక్షేపణమాత్రము నృప్తముగ గోచరించుచున్నది. చింతామణిగారు సూచించినట్లు, రాష్ట్రప్రభుత్వములలో నయినను, ట్రాన్సుఫర్లు భాగములవారు మైనారిటీ రిపోర్టు నామోదించి యుందురు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో గూడ భారతీయసభ్యులు చాలమంది, మైనారిటీ రిపోర్టు నంగీకరించి యుందురు విచారణ జరుగుచున్నపుడు గూడ ఇట్టి యభిప్రాయభేదమే ఎరిస్సుట మయ్యెను. ప్రభుత్వములం ఓట్టి భిన్నాభిప్రాయములు ప్రబలెనని బయల్పడుటకు, మడ్డిమెను గారి కిష్టములేదు గాబోలు! కాని నిజము నెంత దాచినను, దాగజాలదు దానియంతట యదియే బయల్పడును రాష్ట్రీయ శాసనసభలు మడ్డిమెను రిపోర్టును చర్చింప వీలు లేకుండ, నిషేధించిరి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తమ యభిప్రాయములను దెలుపగ, శాసనసభ లేల తెలుగూడదో దురూహ్యము. ప్రస్తుత స్థితిని గుర్తించి, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నన్ని షట్టముల వారును ఏకమై ప్రభుత్వ తీర్మానమును నిరాకరించెద రని నమ్మెదము.

బ్రిటీషు పౌరులు

హిందూదేశమున నివాస మేర్పరుచుకొని బ్రిటీషుపౌరుల హక్కులను సంపాదించుటకు వీలుగు చట్టము గలదు దానియందు కొన్ని మార్పుల జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిరి. సవరణ చట్టమును సెలెక్టు కమిటీకి బంపనక్కర లేకుండనే, శాసనసభ వారంగీకరించునట్లు జేయుటకు హోం మెంబరుగారు ప్రయత్నించిరి కాని వీరి ప్రయత్నము కొనసాగలేదు శాసనసభ్యులు కొన్ని యాక్షేపణల దెలిపిరి. ఈయాక్షేపణలు చాల ముఖ్యములనుగల సందియములేదు బ్రిటీషు పౌరులను పదము చాల సందిగ్ధముగ నున్నది భారతీయులను బ్రిటీషుపౌరులనుండి వేరుజేసి, కడపటివారికి ఎక్కుడు హక్కుల నిచ్చుట కీచట్టము తలపెట్టినది. భారతీయ సంస్థానప్రజలు బ్రిటీషుపౌరుల క్రిందకు రారు కాని, భారతీయులను అన్నివిధములను పీడించుచున్న దక్షిణాఫ్రికా ప్రజలు మాత్రము బ్రిటీషుపౌరులగుచున్నారు. అట్టివారికి హిందూదేశమునందు పౌరస్వాధికార మిచ్చుట అవమానకరము బ్రిటీషుపౌరుల నిర్వచనము నందు అమెరికనులను, యూరపియనులను చేర్చకున్నను, వారు అట్టి హక్కులను సంపాదించుటకు చట్టము నందు సౌకర్యము గలదు అమెరికాలో మాత్రము భారతీయుల హక్కులు నిరాకరింపబడు చున్నవి. హోంమెంబరుగారు ప్రవేశపెట్టదలచిన చట్టము, పైకి సామాన్యముగనున్నను, అనేకచిక్కుల కవకాశము గలిగించుచున్నది భారతీయులు విదేశములం దనుభవించుచున్న దురవస్థగాంచినపిమ్మట, వెనుకటిపర్పాటులను మార్చవలసిన యవసరమెంతేనిగలదు సెలెక్టు కమిటీవారు, దూరమాలోచించి అనుకూలమగు మార్పులను ప్రవేశపెట్టెదరని భావించెదము

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను

సర్వీసు యద్యోగుల వ్యవహారమును నడుపుటకు, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనును నియమించవలెనని, లీకమీషనువారు సిఫార్సుజేసిరి. ఆసిఫార్సు

ను ప్రభుత్వవారామోదించినను, యీసంఘము సలహాసంఘముగ మాత్ర ముండునట్లు ఏర్పాటు జేయబడెను సర్వాధికార మింకను ఇండియా మంత్రి హస్తములందే నిలచియున్నది ఇట్టి సందర్భములలో సర్వీసుల వ్యవహారములలో నేవిధమగు జోక్యము దీసికొనుటకును హిందూదేశమున కధికారముండదని తమ సేవకులను ప్రత్యక్షముగ గాకున్న షరోత్తముగ నయినను నడుపుటకు ప్రజల కధికారము లేకుండుట మిగుల పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి బునాదిపై స్వపరిపాలనమును నిర్మించుట యసంభవమని దెలుప నక్కరలేదు పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను విధులగూర్చియు, సభ్యులగూర్చియు, వారి హక్కులగూర్చియు నిర్ణయించుటకు శాసనసభ వారితో యోచించెదరా యని యడుగగ, అటుల జరుగదని మడ్డిమెను గారు నృప్తముగవాక్రుచ్చిరి లీకమీషను రిపోర్టును శాసనసభలో నిదివరకే చర్చించియుండుటచే, వివరములగూర్చి మరల చర్చింపవీలులేదని, హోం మెంబరుగారి తలంపు శాసనసభవారిహక్కులెంత సంకుచితముగ నున్నవో, యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును

స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు

స్టేటుకౌన్సిలుసభ్యులకు గౌరవముల విషయమున నేమి, అల్ల వెన్నులవిషయమున నేమి, శాసనసభ్యులతో సమానప్రతిపత్తిని గలిగింపవలయునని, గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుసంతులు గారు తీర్మానము నుపపాదించెదరని తెలియుచున్నది ఈ తీర్మాన మంగీకృతమగుచో, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులకు గౌరవనీయుల బిరుదము అడుగంటును మొదటితరగతి బండ్లను రిజర్వుచేయుటకు వీలుండదు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యత్వము పెద్దరికమునకు గుర్తనియు, యిందలి సభ్యులకు సామ్రాజ్యశాసన సభ్యులకన్నను దూరదృష్టియు, వివేకమును, రాజభక్తియు, బాధ్యతయు విశేషముగ గలవనియు తలంచువారు, యిట్టిమార్పుల నామోదించబోరు నిరాడంబరసేవయే యుత్కృష్టమని వీరంగీకరించుట కష్టము తీర్మానఫలితమేమగునో చూడవలయును.

లాలా లజపతిరాయిగారు

లాలా లజపతిరాయిగారు శరీరారోగ్యము తిన్నగ లేక సిమ్లాకు జనియుండిరి సిమ్లాలో జ్వరమును, పిత్తకోశబాధయు తిరుగ బెట్టుటచే, వీరు సిమ్లానుండి లాహోరుకు మరలి బోయెదరని తెలియున్నది సుప్రసిద్ధ దేశభక్తు లీతిరున రుగ్మతచే బాధపడుచుండుట, మిగుల దురదృష్టము. లజపతిరాయిగారు జేసిన నిష్కామమగు దేశసేవ నెవరును మరువజాలరు నేటికిని వారు గావించెడి ప్రబోధము ఖండంతరములకుగూడ ప్రాకుచున్నది జయిలు షరినితులగూర్చి “పీవీఎఫ్” లో వీరు వ్రాసెడి వ్యాసములు బ్రిటీషు ప్రముఖులను తల్లడిల్లి జేయుచున్నవి లజపతిరాయిగారు త్వరలో దేహస్వస్థత జెందుటకు, భారతీయులు భగవానుని వేడెదరు గాక!

లాలా లజపతిరాయి

మరల జ్వరము తగులుట
సిమ్లా, ఆగస్టు 31 — తనకు మరల జ్వరము తగిలినట్లుగను, పిత్తకోశమునందు నొప్పి అధికముగ నున్నట్లుగను సోలను నగరమునుండి లజపతిరాయి గారు తెలుపుచున్నారు వారు ఆరోగ్యముకొరకు లాహోరుకు పోవుచున్నారు.

యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము

సభ్యులకు సౌకర్యములు
బీహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘపు కార్యదర్శియగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు —
యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము పాట్నాలో ఈనెల 22-వ తేది సాయంకాలము 8 గంటలకు సమావేశమగును యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు భోజనపత్రి సౌకర్యములను కలుగజేయుటకై పాట్నా పౌరులొక సన్మాన సంఘము నేర్పరచుకొనినారు కావున ఈసభకు హాజరు కాదలచిన సభ్యులందరు సన్మానసంఘపు కార్యదర్శియగు బాబు బాద్రేవు షాహేగారు ఎం ఎ బి యల్, వకీలు, మొరాడుపూరు, పాట్నా అని వ్రాసిన అన్ని యేర్పాటులు వారు చేయుదురు
స్వరాజ్యసంఘ సమావేశము
బీహారు రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపక్షపు కార్యదర్శి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు —
స్వరాజ్యపక్షపు కార్యనిర్వాహక సంఘపు సాధారణ సమావేశము ఈ నెల 23-వ తేది పాట్నాలో జరుగును ఈసభకు వచ్చు సభ్యులకు పత్రి సౌకర్యములు భోజన సౌకర్యములను కలుగజేయుటకు బాబు బాద్రేవు షాహేగారి పూనుకొనియున్నారు కావున ఈ సభకు రాదలచినవారు ముందుగ వారికి తెలిపిన వారన్ని ఏర్పాటులు చేయుదురు

మతకలహములు

కలహప్రియుల కల్పిత ప్రకటనలు
“బొంబాయి నగరమునకు 8 మైళ్లదూరమున వరిహద్దు నందు మహిం అను షేట యున్నది అచట తోలును చక్కపరచు యంత్రకాలలున్నవి దానికి యజమానులు మహమ్మదీయులు అచట హిందువులే విస్తారముగా పనిచేయుచుండురు అచట నా రెండుమతముల వారికిని కలహములు లేవు అచట హిందువులు గణపతి ఉత్సవములను చెసిరి కడపటి రోజున విగ్రహములను సముద్రములో పడవేయుట ఆచారమై యున్నది అటుల చేయుటలో ఒక మహమ్మదీయ యువకుడు ఒక విగ్రహమును తీసికొనబోగా కొంతదూర హిందువులు వానిని మందలించిరి అంతకుంటే మరేమియును గందరగోళము జరుగలేదు వానికి బలమైన చెబ్బలేవియును తలలేదు ఇట్టివి లేరుమగా జరుగుచునే యుండును దానినిగూర్చి నిన్నసాయంకాలము యీవినింగు న్యూసుపత్రి ప్రజలలో సంక్షోభమును కలిగించునట్టి కరపత్రములను ప్రకటించుచు కేరళము, నింద్యమైన పని ‘మహిమలో హిందూమహమ్మదీయ సంకుల సమానము’ అను పెద్దశీర్షికతో ఆరంభత్రములు ముద్రింపబడెను పిమ్మట ఆపత్రికలోనే వార్తలలో “ఒకమహమ్మదీయని కొందరు హిందువులు మహింలో కొట్టిరి అతడు గణపతిని మెలపరచెనని వారు కొట్టిరి అతనిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి అచట చికిత్సచేసి వెంటనే యింటికి పోమ్మనిరి పోలీసువారియొద్దకు పోగా కేసుచేయుదు” అని వారు తెలిపిరి అని నిన్నసాయంకాలము ప్రకటింపబడెను ఇట్టి ఉద్రేకకరములు వార్తలను గోరంతలు కొండంతలుచేసి ప్రకటింపబడవలసిన ప్రజలలో ఆగ్రహమును రగులు కొల్పుటకుంటే ప్రయోజన మేమియును కలుగదు” అని బోంబే క్రానికలు పత్రిక ప్రకటించెను (క్రీ.పె.సు)

బొంబాయి కార్పొరేషను

నిర్బంధ ఉచిత ప్రాథమికవిద్య
బొంబాయిలో రెండువార్డులలో ఆరువందల మైబడి పదునొకండు వీధులలో వయసుగల బాలురకును బాలికలకును ఉచితముగను నిర్బంధముగను విద్య నేర్పవద్దని సవరణ నెల 2 వ తేదీనుండి ప్రారంభించుటకు బొంబాయి కార్పొరేషనుగారు నిర్ణయించిరి

నూతన రాజప్రతినిధి

లండను, ఆగస్టు 26 — నూతనరాజప్రతినిధి పదవిని గూర్చి ముచ్చటించగా రోనాల్డుషే ప్రభువు అయ్యెను జూపలేదనియు కాని యింకను ఎవరిని నియమించునదియో లేలేదనియు “ఈవినింగు స్టాండర్డు” పత్రిక చెప్పుచున్నది ఏమైనను ఆపదవికి తగినమనుష్యులకు కొదవలేదని చెప్పుచున్నది
ఈపదవికై విచారింపబడు తక్కినవారిలో విల్లింగడన్ లిట్టన్ ప్రభువులను ఫార్లెస్టరును కలరినియు తెలుపుచున్నది (ఆస్ట్రేలియా గవర్నరు జెనరలు ఫార్లెస్టరు ప్రభువా) ఇది యిట్లుగడగా బర్మెచుషెడ్డు ప్రభువు, సర్ హెన్రీకోట్స్ బల్లరు గారినిగూర్చిగూడ యీవిషయమున వదంతులుకలవు.

భారత శాసనసభ

మావిభాలను అండమానుదీవుల కంపు యుదంతము

పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చు బిల్లుపై చర్చ

ఇ త ర ప్ర భు త్వ పు బి ల్లు లు

సిమ్లా, ఆగస్టు 31 — నాలుగు దినములు విశ్రాంతిగాని నేడు సుజుల సభికారుల బిల్లులను జర్మించుటకు శాసనసభ కూడను స్లమందు శాసనము, ప్రావిడెంటునిధి శాసనము, మొన్న 25 వ తేదీని ప్రతిపాదించబడిన బిల్లులను రెండవ మాటు సభయందుంచుట (పౌరసత్వపు హక్కుల బిల్లు కాలిఫోర్నియా బిల్లు, సివిల్ ప్రాసీజరు కోడ్ లోని 60 వ యంశమును సవరించుట) నేటి కార్యక్రమమైయున్నది

ప్రశ్నోత్తరములు

గయా ప్రసాదసింగుగారికి సమాధానమిచ్చుచు సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేనుగారు, సంస్కరణ విచారణసభ నివేదికపై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వభిప్రాయములు గైకొనబడినవి గాని యిది ప్రచురించుటకు పిలువదనిరి

భారతదేశములోని మంచితరపు పశువుల నెగుమతిచేయుటకు పిలువకుండు శాసనము శాసనసభా తీర్మానమునుగూర్చి రాజా రఘునందనప్రసాదుగారు రడిగిరి బోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు మదరాసు రాజధానిలోని జంగవోలపశువుల నెగుమతిచేయుటకు నిదివఱకే యాపబడిన సమాధానమిచ్చిరి

పల్లెటూరు సర్వీసుసంఘము చేయుపని, అందరి సభ్యులు, వారిహక్కులు, అధికారములను గూర్చి యీసభ వాలోచించెదరా యని యడిగిరి

ప్రభుత్వ వట్టియూహ నేయుటలేదనియు, లీసంఘము నివేదికముపై చర్చ యీసభలో గావింపబడినదియు, నందరి సూక్ష్మచేతులను గూర్చి యీసభయందు చర్చింప నిశ్చయింపలేదని దేశీయసభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను

సిల్వెస్టర్, కాచాజిల్లాల నస్సాము రాష్ట్రమునండి విడదీయుటనుగూర్చి యీ ప్రభుత్వము వారముదినములక్రిందట తమ యభిప్రాయములను బహిరంగ దేశీయసభ్యుడు రంగయ్యగారికి సమాధానమిచ్చెను

యాహుగారికి సమాధానము నిచ్చుచు రైల్వేలనుగూర్చి సిమ్ముగారిట్లు సమాధానమిచ్చిరి “పశ్చిమాత్రపు రైల్వేయందేనుభిభాగములను, ఖార్బుయింగ్ గూ రైల్వేయందారుబాగములనున్నవి నూపరింపెండెంటులు సమర్థత, అనుభవము, అధికారదుర్గంధరతులబట్టి యేర్పి నియమించబడిరి అందొక్కయు దొగమున భారతీయుడు కూడ గలడు ఈ విభజనము వలన భాద్యతను కేంద్రీకరింపక యంతయును బంచబడినది దినియొక్క మంచిచెడ్డు, ఆర్థికప్రయోజనతను నున్నందు నిర్ణయింపబడవలెనేగాని యింతలో చెలుపుటకు విలులేదు”

గయా ప్రసాదసింగుగారికి సమాధానమిచ్చుచు నాశిక్ సెక్యూరిటీ ముద్రణాలయమున నుండు బరునుండి స్టాంపులు ముద్రించుట ప్రారంభింపవచ్చునని సర్ జేసిల్లబ్జెట్టుగారు సమాధానమిచ్చిరి

సింగారికి సమాధానమిచ్చుచు బరెచుగారిట్లు దాక్షిణి “వైన్యమందున్న వైద్యోద్యోగులలో 1924 సం॥ మందు 58 ఆంగ్లేయులు 83 భారతీయులు, 1925 సం॥ మందు 58 ఆంగ్లేయులు 68 భారతీయులు నుండిరి వందలసామందరిని సైనికాలయమున వైద్యోద్యోగులు నూటికి 75 మంది చొప్పున నున్నారు 1920 వ ఆగస్టునుండి 1925 వ ఆగస్టు వరకు 140 మంది యున్నవైద్యోద్యోగులు సైనిక సంస్థనుండి సివిల్ వైద్యోద్యోగులగు మార్చబడిరి అందు 92 ఆంగ్లేయులు, 48 భారతీయులు నైయున్నారు”

సర్గవ్ ఖానుగారికి బోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు శాస్త్రిగారి యుద్దేశ్యప్రకారము ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వము భారతీయులకు పౌరసత్వపు హక్కుల నిచ్చుటకు తమ ప్రతినిధి సభయందంగీకరించుటకు తన ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారనిరి క్వెన్స్లాండు, పశ్చిమ ఆస్ట్రేలియా ప్రాంతములందు మాత్రము క్రిందిశాసనసభకు ఓటు నిచ్చు అధికారము భారతీయులకుండ నేరదనిరి

మాస్లాలు అండమాను దీవులు

సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేనుగారు మాస్లాలు, అండమాను దీవులందు సభి యేర్పాటుకొనుటనుగూర్చి ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటన గావించిరి సర్ హమ్మేనుగారి ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు తదివ్వయమున ప్రభుత్వ ములంభించు మాస్లాలును గూర్చి యిట్లు బెదిసిరి

అండమాను లింకముందు శిక్షితులకు గాదు

అండమానులను ద్వీపాంతర శిక్షితుల కిరవుగా నుంచక క్రమముగా వలసగా మార్చుట ప్రభుత్వభిప్రాయమైయున్నది ఈ యభిప్రాయము క్రమముగా కొనసాగింపబడును. ద్వీపాంతర వాస శిక్ష విధింపబడినవారిని ముఖ్యముగా నండమానుదీవులకు బంపుట లేదు కాని ప్రభుత్వ మిచ్చయించినచో బంపుట కధికారము మాత్రము గలదు ఆ యధికారము నీమధ్య నుపయోగించి యచటకు బోవ నిచ్చగించు వైదీలను బంపుచున్నారు

మాస్లా ఫై దీలు

1921 లో తిలుగుబాటసరించిన మాస్లాఫైదీల సంఖ్య చాల యెక్కువయి, మదరాసు రాష్ట్రముందలి శైఖు చాలలేదు వారి కెచటకైనను వదల్చుకొనవలసిన యవస్థ కలిగెను అప్పుడు వారిలో గొండుల నండమానులకు బంపుట కుద్యమింపబడిన అట్టి వైదీలు ప్రస్తుత మా దీవులందు 1141 మంది గలరు పిలుకొలది వీరికి స్వయంపాషాకావస్థ గల్గించు వసతులు కలుగజేయబడినవి కాని యక్కడి ప్రధానమిషనరీ, సంసారములు లేనచో యట్టి ప్రతిపత్తి కలుగజేయుట మంచిదికాదని నిశ్చయించెను అండమాను ద్వీపములందరి శిక్షిత్వసీతి మలబారు సమద్ర తీర ప్రాంతములం దెలులుండుచో యటులే యుండునని జేయుట విచారణసంఘము నిర్ణయించినది కావున నది మాస్లా లిదివఱ కలవాటుపడినట్టి శిక్షిత్వసీతి కలదియే కావున మాస్లా ఫైదీల భార్యపుత్రాదు లచటకు బోవుట కంగీకార మియ్యబడినది అది వలస గావించుటయందలి శ్రద్ధయేగాక, మాస్లాలకు శ్రేయకరమనిరూడ యటుల నేయబడినది కారామేమనగా నవట భూముల సంపాదించుకొని వారికి వ్యవసాయము పొగించుటకు సహాయ ముండి తీయవలయును

ప్రభుత్వమునకు ద్రోహభావము లేదు

కొండలు వలబారులో మాస్లాల నవతలకు కొట్టివేసి, హిందూ మహమ్మదీయ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ఘండు కొంత మార్పు గలిగించు యూహతో నిట్లు జేసినది భావించుచున్నారు అట్టి ద్రోహభావముల పాదించువారి యభిప్రాయములను ఖండించుట కీ నిదర్శనము జాలును జనాభా లెక్కల ప్రకారము పది లక్షల మాస్లాలుండగా నిప్పుడు ఖైదీలయొక్క భార్యలు, పిల్లలు, బంధువులు నండమానులకు బోయినవారి సంఖ్య 1600 మాత్రమే యైయున్నది ప్రభుత్వమువారికి గావలసిన సౌకర్యములను గలిగించుటకు, నాద్వీపముందు స్వతంత్ర ప్రజలుగా బ్రదుకునట్లు సహాయపడుటకు నూహించుచున్నారు ఇప్పుడచ్చట కొద్దిగ భూములను సంపాదించి పల్లెటూరివానివలె కాలక్షేపము చేయు మాస్లా యందు, పూర్వపు మాస్లాలయందున్న దుర్గాము కాన నచ్చుటలేదని యచ్చటి ప్రధానమిషనరీ చెప్పుచుండెను అనేక సభిలందు వ్యతిరేకముగ తీర్మానములు గావింపబడినవి యెటులను, ప్రభుత్వము నాశేపించుచున్న సంగతి యెటులను కాని యీయాశ్చర్య మంతయు సందర్భములు పూర్తిగ దెలియక జేసినదే యనిమనశ్శాంతి నొందుచున్నాను

మాస్లాలకి కష్టమో సుఖమో, మదరాసు జైలుల్లయందున్న యనేక వైదీలు తమ భార్యపుత్రాదులతో నండమానులకు బోయి స్వతంత్రముగ బ్రతుకగోరుచు జేసిన వినతిప్రతిమలే తెలుపును చెనుకటి మావేళమందు సభలోని యిరువురు మాస్లా సభ్యులను గాని, వారిచే నూచింపబడిన మతీయే యిరువురు గాని ప్రభుత్వపు ఖర్చులపై గొయి స్వయముగ నండమానులందు గల స్థితిగతులను జూచి రాగోరితిని ఇంతవఱకు వారుదానికి తమ యంగీకారమును నూచింపలేదు ఇంక నాంగ్లోహైందవులకు మనగాచేయు విషయమై ప్రభుత్వ మంతవఱ కట్టి ప్రోత్సాహము చేయులేదు కాని యిదివఱకే ప్రభుత్వవేత జేసిన యాంగ్లోహైందవులకు గొండులకు కొంతభాగ మియ్యబడినది గారికి దనుసహాయముకూడ చేయబడినది అది యింకను పరిశోధన మందున్నది”

గలస పద్ధతి నాశేపించుచు మదరాసు శాసనసభవారు చేసిన తీర్మానమున దేశీయ సభ్యుడు గమనించెనా యని రంగస్వామి అయ్యగారు రడిగిరి

ఆ విషయమును గమనించితినిగాని చర్చలు సాంతముగ జరుపలేదని మక్లేనుగారు సమాధానమిచ్చిరి మాస్లాలు దాని

కంగీకరించిరి కాని సరియైన సభ్యంతరము లున్నచో గమనింతు ననిరి

ద్వీపాంతరవాసశిక్షయేగాక, తక్కువ శిక్షలవారినికూడ అండమానులకు బంపుచున్నమాట వాస్తవము కాదా యని డేమా నందుగా రడిగిరి

తక్కువ శిక్షకు నిర్ణయింపబడిన వారుకూడ సంపదించుచుండిరిని తోచదని దేశీయ సభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను

ప్రభుత్వ తీర్మానములు

ప్రశ్నానంతరము, టాంకిమసనుగారు ప్రావిడెంటు నిధి శాసనమును 4 రెండుచు, దానిని నడపుటయందు కొన్ని సౌకర్యములను కలుగజేయు బిల్లును ప్రతిపాదించిరి పిమ్మట సర్ చేపిలు బ్జెట్టుగారు నల్లమందుచెట్లను ప్రభుత్వము తరపున పెంచుటకు మందు తయారుచేయుటకు నొక్కేండ్ల ప్రభుత్వమునకే యట్టి యధికారముండనట్టి బిల్లు ప్రతిపాదించబడినది ప్రస్తుతము నల్లమందుసంస్థ సానిక ప్రభుత్వములచే నడపబడుచున్నది ఉప్పు సంస్థకు కేంద్రప్రభుత్వాధికారము క్రింద చెప్పుటకు సర్ చేపిలు బ్జెట్టుగారు ప్రతిపాదించిరి ఒక్కమాంసు బోకీ గారుమాత్ర మభ్యంతర పఱచిరి ఈబిల్లు బర్మాకెట్టి ప్రతి బంధకములను గలుగజేయదనియు, రాష్ట్రముల యాదాయములును, కేంద్రాదాయమును విడిగా నుండుట కట్టి యేర్పాటు చేయబడినదనియు బ్జెట్టుగారు నడివిరి ఆసంస్థను జ్యురెగా శిర్కలందుకూడ చెప్పుగాకుండునట్లులే ప్రయత్నములుపలపఱచుటనని రంగయ్యగారికి గూడ బ్జెట్టుగారు సమాధానమిచ్చిరి పిమ్మట దేశీయసభ్యునిచే దేబడిన సహకారసంఘములకు సివిల్ ప్రాసీజరు కోడ్ నందలి 60 వ యంశము వర్తింపకుండునట్లు చేసిన సవరణను సభ్యులంగీకరించిరి ఒక్క దొరస్వామి అయ్యగారు భ్యంతర పఱచిరి

పౌరసత్వపు హక్కుల బిల్లు

పిమ్మట పౌరసత్వపుహక్కుల నిచ్చు బిల్లును దేశీయ సభ్యుడు ప్రతిపాదించెను దొరస్వామి అయ్యగారు బిల్లును పరీక్షించుటకు పసంఘమువారి విమర్శన కుంచగోరిరి భారతీయుల నడమానపఱచుచున్నట్టి దక్షిణాఫ్రికావాసులు మొదలగువారి కట్టి హక్కులు లేకుండ చేయవలెనని దొరస్వామి అయ్యగారి వాదము

బిల్లుపై యాక్షేపణ

పిమ్మట యాసీగారు బిల్లు సభిక్షేపించుచు నిట్లు మాటలాడిరి “ఈబిల్లు ఆంగ్లేయ చట్ట మందాంగ్ల పౌరుడను పదమునకు జేసిన నిర్వచనము ననుసరించి 1 యం 2 కేవలది కాని యాంగ్లేయ మహిళ్యముగ నున్నది ఆర్వచనము ప్రకారము భారతీయుల నితర సామ్రాజ్యపౌరుల నుండి వేరుపఱచుచున్నది పైగా భారతీయ సంస్థానపౌరుల నిర్వచనము గ్రహింపనే గ్రహింపదు ఉన్నప్రకారము బిల్లులో నమెరికాదేశజాలు యూరపు జాతివారు నిషేధింపబడినను వారికి నిజముగా సభ్యంతరము గలుగదు ఏలన నాంగ్లేయ శాసనము ప్రకారము పౌరసత్వమును సంపాదించినచో నీదేశ మందు పౌరసత్వము సంపాదించుట కెట్టి యభ్యంతరము నుండదు కావున యీబిల్లు ముఖ్యముగా భారతీయులు కాని యాసియా ఖండలపైజానను భారతదేశమందలి సంస్థాన ప్రజలను మాత్రమే నిషేధించుచున్నది ఈ బిల్లు భారత సంస్థాన ప్రజలకైన కెట్టి సౌకర్యములు చూపబడలేదు అందులో బీరారు ప్రజలయనస్థ మఱొక తీరుగనున్నది ఆరాష్ట్రీయు లాంగ్లపౌరులకూర్చి కాని యాంగ్లపౌరత బారతీయనుండి యచటకు బోవువారు తమహక్కుల నుంచుకొందురు ఈచిట్కలర్పియు నటలే యున్నవి ఎట్టి వన్నియు గమనించి, భారత దేశముయొక్క సందర్భుల కనువగునట్లు ‘ఆంగ్లపౌరుడ’ను పదమును నిర్వచించి పదవ బిల్లునుగూర్చి యాలోచింప వలయును ఈ బిల్లు ప్రకార మెవరైన విన్నప మంపుకొనచో, దానిని నిర్ణయించుటకు ప్రతి న్యాయాధికారియును తనవద్ద నాంగ్లేయశాసన గ్రంథము నుంచుకొననా యని యనుమాన మగుచున్నది” పిమ్మట రామచంద్రరావుగారు తమ యాక్షేపాను జూపుచు అమెరికా న్యాయాలయవారు కాలిఫోర్నియాలోని భారతీయులకు పౌరసత్వపు హక్కుల పట్టి ఫిక్సేటలను లాగుకొనుటను గూర్చి తేలుబాచిరి అమెరికాలో భారతీయుల కట్టి కష్టములకు పాలుజేసిరి అటులే భారత ప్రభుత్వముకూడ నమెరికాదేశముల నట్టి కష్టములకే పాలుగాంచిరి రక్షణమార్గ మలంభింపవలెననిరి

ప్రభుత్వసమాధానము

సర్ అలెగ్జాండరు మక్లేనుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిట్లు బెదిసిరి “బిల్లు ప్రవేశపెట్టినపు డంతి యభ్యంతరము వచ్చునని యెన్నడును తలంచెయుండలేదు అంగ్లశాసనంద 26 వ యంశము శాసనసభలకిట్టి బిల్లునుజేసుకొనుట కధికారిమిచ్చినది ఆయధికారము ననుసరించియే యీబిల్లు తయారుజేసి యమెరికా, యూరపుదేశములవారికి లేకుండజేసినది కూడను దానివలన రామచంద్రరావుగారి భయములకూడ సమాధానము వచ్చుచున్నది కాని యూరపు, అమెరికా దేశజాలు, ఆంగ్లశాసనము క్రింద పౌరసత్వపు హక్కులను సంపాదించు పిలువను మాట వాస్త

పురుషులలో సమయముగ సమ్యక్ముగ నుండుటకును, యిత్రైల సంగతి
బంధుల వాక్కులతో సమయముగ విచారములను ఆహ్వానముగ సమయముగ
ముగ నీయునును (6) శిష్యులను సంఖ్య అర్థములకు యత్నించుచు
చనుచునును (7) అపసర మైనదో బహుపత్నీ వివాహమును
నిరోధించుటకు చట్టము నిర్ణయించుచునును, తీర్మానములు
జాబాబు సంఘసంస్కరణ మహాసభయందు గావింపబడెను
అంగహావనమును అద్యక్షురాలు గావింపబడెను
సభ చాలింపబడెను (అ. ప్రె)

నల్లమందు విచారణసంఘము

దొంగ వర్తకులను ఒట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, ఆగస్టు 31 — నల్లమందు విషయమై నియమించబడిన సహజసంఘమువారు జాతిసమితికి సవరింపవలసిన 7 తీర్మానములను నివేదికముతో బాటు ఆవలంబించిరి ఇందులో దొంగతనముగ మత్తుపదార్థములను, ఎగుమతిజేయుటను గూర్చి తగిన చర్యను దీనికొనవలసినయొ, దొంగతనముగ వర్తకమును సాగించుచున్న ఆసాములను బట్టుకొనవలసినయొ తీర్మానములను జేసిరి వెరిషియను గల్ఫు దూర ప్రాచ్యదేశములమధ్య నల్లమందు వర్తకము విస్తారము దొంగతనముగ సాగుచున్నటుల సంఘమువారు తెలియజేసిరి కొన్ని చర్యలను దీనికొనవలసిన యాచించిరి ఉపప్రకరముగ విషపదార్థములను దుర్వినియోగము చేయుచున్న ప్రమాదము గల్గినవి జనసామాన్యములో ప్రచారము జేయుట నివృత్తియై జనమనియు ఎంతమాత్రము మంచిదిగానియు సమ్యక్చింతనలమనియు చెప్పుచున్నారు ఇటీవల కనడా అమెరికావారు జెవికొన్న ఎక్స్పాడిషను ఒడంబడికను, ఆనగా నేరపులు ఎవరి ప్రదేశములో చిక్కినను బట్టి ఇచ్చు ఒడంబడికలను జేసికొనవలసినది జపాను పార్లమెంటు క్రమమును తప్పక తర్జుమా జేయుటచే సర్ మా లెగ్లం డి లి వి గ్ని, సర్ జాన్ క్యాంబెల్ గార్లు భిన్నాభిప్రాయములతో పరస్పర విరుద్ధముగ తమ యభిప్రాయమును దెలుపుచున్నారని జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసెను తరువాత సర్ జాన్ క్యాంబెల్ గారు తగిన సమాధానము జెప్పిన వెంటనే జపాను ప్రతినిధి సంతృప్తి దాయక పిమ్మటే నల్లమందు వచ్చుటచే చాల కొంచెము ఈస్వల్పము గూడ బోర్నియోనుండి వచ్చుచున్నదని హ్యూస్ ల్ ల్ క్లైటు అనునామె చెప్పి అపవాదమును తొలగించుకొనెను దీనినిగూర్చి ఫీలిప్సెస్సు గవర్నరు జనరలు తంతరి నవీరి ఆంధ్ర లోనున్న సంగతులను ఈమె చదివి వినిపించిన యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు నల్లమందు సహజసంఘమువారికి అసభికార రీత్యా సహకారమును సల్పుచునేయుదురని యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రతినిధి తెలియజేసెను 1912 హేను ఒడంబడిక ప్రకారము దొంగవర్తకమును అణచుటకు లోడ్ డెవరనిరి

లండను వ్యాపారసమస్య

సరకులను పార్సెల్సును తీసికొనిపోవుటలో నూతన పద్ధతి

లీఫీలు, ఆగస్టు 29 — లండనులో పార్సెల్సును తక్కిన సరకులను భూగర్భమునండా బావులై త్వేల ద్వారా తీసుకొని పోవు నూతనపద్ధతినిగూర్చి విచారణలు ప్రచురింప బడినవి ఈ సరకులు మూగర్భమునండా గొనిపోబడుచున్నను అవసరమైన చోట్లలో అనగా రైల్వేబర్మినగ్మలవద్దను లండను రేవులవద్దను మైకివచ్చుచుండును దీనిక కాలవలన పా 30,000,000 ను ముఖ్యమైన అమెరికను, ఇంగ్లీషు బ్యాంకింగ్ హౌసుల ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడినది ఈ పద్ధతి ప్రకారము 69 మైళ్ల దూరము భూగర్భము నుండా రైల్వే పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడును అవసరమైన చోట్లలో అనగా పాడింగ్టన్, మెరిటోన్, ట్రస్ట్, సెంటు సైడా, పాంక్రాసు, కింగ్స్ క్రాసు, బిష్టన్, ఫెంచర్స్ ట్రీ, నైట్ ఎల్ఫ్స్, బ్రిక్ లేయర్స్ ఆర్మస్, హామర్ స్మిత్ మొదలగు చోట్లలోను లండను రేవులలోను యింకా యితర ముఖ్యమైన చోట్లలోను సరకులు పైకి గొనిరాబడు చుండును ఈ రైలుబండ్లు విద్యుచ్ఛక్తి సహాయముచేతనే నడచుచుండును అవసరమైనచోట్లలో ఒకటి కంటెండు భక్తివాగ నలను పైకెత్తగల ఎల్క్విక్ లిఫ్టును ఏర్పాటు చేయబడును రైల్వే టర్మినసుతో మాత్రమేగాక ముఖ్యమైనలండను పార్కులలోను వార్తా ప్రతి లతోను ముఖ్యమైన వాణిజ్యస్థానములలోను దగ్గర బు ముండునట్లుగా ఏర్పాటుచేయబడును ఈ పద్ధతి ముందు 40, 000 నుండిక మూడుసంవత్సరముల వరకు 30 దొంగలయొక్క ప్రస్తుతముగల వాణిజ్యపు సడడి లోని కాంతి జనించునగుడ అనుచున్నారు

నానా జాతి సమితి మహల్ రిపోర్టును నివేదించుట

లీఫీలు, ఆగస్టు 20 — బుధవారమునాడు జనీవాలో ప్రారంభమున నానాజాతిసమితిసభకు విదేశాంగ కార్యదర్శియగు ఆస్టన్ చేంబర్లేనుగారు సోమవారమునాడు పయన వగుదురు ఇండియ కమిషనువారు రిపోర్టును నివేదించగానే మహల్ యొక్క భావిస్థితినిగూర్చి చర్చింపబడును

ఆరెంటీనాలో యువరాజు బ్రటిషు కాలనిస్టుల విందు

బ్రటిషు వాణిజ్యసంఘమువారు యువరాజుగారికి విందునని సభుడు 800 మంది అతిథులు వచ్చియుండిరి ఆరెంటీనాలో 68 పాళకాల నుండి వచ్చిన బాలబాలికల సభకు యువరాజు అభ్యుత్తరవహించి వారికి రెండు దినములు సెలవు లీయవలసిన దని కోరెను సాయంకాల మంతయు ఇంగ్లీషు, అమెరికన్ క్లబ్బులకు వెళ్లి చూచెను యువరాజుగారు వెల్లిపోవునప్పుడు ఆంగ్లో-ఆర్జెంటీను సమావేశమైన 400 మంది అతిథులకు తమ సభభిప్రాయమును సంతోషముతో తెలిపిరి

మసూల దాడికి ఫలితము

టర్కీ ఎక్స్ప్రెస్ జని మూయుట కాన్స్టాంటినోపల్, ఆగస్టు 30 — మసూల విషయము జరిగిన వెంటనే టర్కీ పాను పడిపోయెను కావున ఆంగ్లో-రావారి సలహాతో నిన్నటి యడయమున ఎక్స్ప్రెస్ మూయబడెను కావున విదేశ మారక వ్యాపారము నిలిచిపోయి మంచి ఒత్తిడి సమయములో ఎర్తకము మందగించెను ప్రాఫెసరు మెకేల్ మాక్స్ మల్లర్ చనిపోయెను

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి ఋణపు ఒడంబడిక

అడనమ్మకములు తొలగుట లండన్, ఆగస్టు 29 — ఫ్రెంచి ఋణము పరిష్కారములో బ్రిటిషువారు చేసిన సూచనలలో గల అప సమ్మతముల విషయమై సాలుకు చెల్లింపవలసిన పా 12, 180 లక్షల పానులను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు చెల్లింపలేక పోయినపక్షమున 1925 నుండి కొంత ఆలస్యము చేయవచ్చుననే యొడంబడికల దని రూటర్స్ తెలియజేయుచున్నాడు ఇప్పుడు తక్కువైన మొత్తములు తరువాత క్రమముగా వసూలుచేయబడును

బ్రిటిషు జాతీయఋణము

లండన్, ఆగస్టు 29 — 1925 ఏప్రిలు 1 తేదీతో పోల్చి చూచినట్లయిన జాతీయఋణము ఏప్రిలు 1 తేదీ నాటికి పా 82, 710,000 తగ్గినది ప్రభుత్వ ప్రకటన యొకటి తెలుపుచున్నది

ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టులు

పారిసులో అరెస్టుచేయబడుట ఫ్రాన్సు, ఆగస్టు 29 — కమ్యూనిస్టులను పోలీసువారు పెట్టు బాధలుకూడనది తెలుపుటకై పట్టణమున యూరేగింపుల నేర్పాటుచేయుచుండగా పోలీసువారు నిన్నటి సాయంకాల మంతయు కమ్యూనిస్టుల ప్రయత్నములను విస్మయము చేయుచుండిరి ఒక 140 మంది అరెస్టుచేయబడిరి వారిలో 10 మంది జైలునుం దుంచబడిరి

డమాస్కుసు పరిస్థితులు

ప్రజలుదేశ పూరితులగుట డెరహాసలేము, ఆగస్టు 29 — రాజకీయ పరిస్థితులనడమాస్కుసు ప్రజలుదేశ పూరితులైనట్లు తెలియుచున్నది ఫ్రెంచి సైనికులు విధులనెంట గ స్థితి తరుగుచున్నాడ ప్రభుత్వకార్యాలయములు మొదలైన సుండ్ల తీగచేమట్టబడిన ఫిరంగులచే కాపాడబడుచున్నవి అధికారు డమాస్కుసులోని ప్రముఖులగు రియసులను కొందరిని అరెస్టు చేసిరి హమ్మహమా అల్ డ్రూసీనాయకుడొకడు జాతినరభేదములను కట్టిపెట్టి అందరను ఒక్కసారిగా తిరుగబడవలసినదని సిరియసులను హెచ్చరించుచు రెండవ ప్రకటనను గావించెను

పోలో సోవియటుసరిహద్దు

తగాదా పరిష్కారముగుట వార్సా, ఆగస్టు 29 — అరెస్టుచేయబడిన సోల్దరులను పోలీసువారిని మజరాలను నష్టపరిహారమును పుచ్చుకొని విడుదలచేయవలసని ఏర్పాటుచేయును సరిహద్దులవిషయమై పోలో సోవియటు కమిషను ఒడంబడికను విచ్చినది ఇకముందు తగాదాలు లేకుండ సహకారముతో పనిజేయుట కుభయదేశములును అంగీకరించినవి

నెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

న్యాయశాస్త్రవేత్తలు సమావేశమగుట ఇటలీయొక్క ప్రతినిధులు లీఫీలు, ఆగస్టు 30 — బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, బెల్జియను, జర్మను విదేశ కార్యాలయములలో న్యాయసలహాదారులు సర్ సెసిల్ హార్డెన్, ఫ్రాంజియెట్టు, రోగ్, డార్బరు గాస్ గార్ల సంభాషణలు రెపటిదినమున ప్రారంభమగును నెక్యూరిటీ ప్యాక్టునందుగల న్యాయ, సాంకేతిక విషయములందు వీరి యభిప్రాయమేమో జర్మను ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుటయే యీ సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశము ఈ సంభాషణలలో ఇటలీయన్ ప్రభుత్వము పాల్గొనదు కాని న్యాయ శాస్త్రవేత్తల సభకును, తరువాత జరుగు విదేశాంగమంత్రుల సభకును ఇటలీయను ప్రతినిధి రావచ్చునాయని ఇటలీయన్ ప్రధానమంత్రి సిగ్నరు మస్సోలినీ యడిగెను ఇటలీయన్ ప్రతినిధియే గాక మంత్రులసభకు మస్సోలినియే రావచ్చునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి ఈసంభాషణలలో ఇటలీవారుగూడ పాల్గొనుట యెంతయో సమంజసముగా నున్నదని బ్రిటిషు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములంగీకరించుచున్నవి ఇటలీ పాల్గొనువిషయమున మస్సోలిని యిప్పుడు నిశ్చయము చేప్పలేక పోయినను ఇటలీయనులుగూడ పాల్గొనుట అందరికిని యిష్టముగానే యున్నది ఈచర్చలను ఇటలీ ప్రతినిధివినుటను బెల్జియను ప్రభుత్వమువారు రామోదించుచున్నారు జర్మనులుగూడ అంగీకరించుచున్నారు అందువలన ఇటలీయన్ ప్రభుత్వమువారు న్యాయ శాస్త్రవేత్తలసభకు సిగ్నరుచియోట్టినీ పంపిరి

చీనాలో బోల్షివిక్కు వాదులు

బ్రిటిషు విరోధియగు ప్రతికాసంపాదకుడొకడు అపహరింపబడెను

వెకింగు, ఆగస్టు 29 — ప్రభుత్వ కళాకాల విద్యార్థులు సమ్మె నింతటితో వదలివేయవలసని తీర్మానించిరి బోల్షివిక్కుల తరపునను బ్రిటిషువారికి విరుద్ధముగాను వ్రాయునట్టి పత్రిక యిదివరలో ఛాంబ్లూ లినను యితర ఫెంగ్లీను నాయకులను ఖండించి ఛాంబ్లూ-లినను యొక్క మరణమును గూర్చి నిరాధారమైన వార్తలను ప్రకటించెను దాని పిఛాంబ్లూ-లినను మంజీపడెను ఫెకింగులో ఫెంగు టిక్ గెండరుమేరి ఆపత్రికా సంపాదకుని నిదురపోవు చుండగా పట్టుకొని పై బామిలకెత్తుకొని పోయెను సంపాదకుడగు ఛెన్ను విషయమేమియు తెలియదని పోలీసువారు చెప్పుచున్నారు ఛెన్ను జైమెయికాలో జన్మించెను

సోవియటు అపహరణము

అపహరణుల కర్మముమూడెను మస్కో, ఆగస్టు 30 — 46 రోజుల విచారణ ముగిసినపిమ్మట మిలిటరీ సప్లయ డిపోలోని 9 మంది యుద్ధ్యోగములగురాజుకులు విధింపబడెను 38 x 8కి వేరువేరు కారాగారశిక్షాసంగబడెను అన్నిటికంటె పెద్ద శిక్ష 10 సంవత్సరములు విధింపబడెను

మెడినాముట్టడి

పరిషియనుల కోధము టెహరాన్, ఆగస్టు 30 — మెజిలీలలో ముఖ్యుడగు మోడరెను మహమ్మదీయ జాతులలో సంఘభావముండవలసని ప్రార్థించుచు మెడినా నుట్టకొనిగూర్చి పరిష్కార తగిన చర్యదీక్షకొనవలసినను చేయదగినది ప్రధానమంత్రి వాగ్దానమొనర్చెను

క్లాసు ఏరియాల బిల్లు

సంపూర్ణ వివరములు

[దక్షిణాఫ్రికా ఆసెంబ్లీయందు ఇంటిరియరు మినిస్టరు గారిచే ప్రకటించబడిన క్లాసు ఏరియాల బిల్లు లేక ఏషియాటిక్ బిల్లు సంపూర్ణ వివరముల నీదివ ప్రకటించుచున్నాము] ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగల సంఘములకు ప్రత్యేక నివాస ప్రదేశములు వ్యాపార ప్రదేశముల సేర్పరచుటకై ఈ బిల్లు రేయారు చేయబడినది

మొదటి అధ్యాయము

ఏదైనను ఒక ప్రదేశమునందలి స్థానికోద్యోగులు, ఆ ప్రదేశమునందలి ఎక్కువభాగము ఒక్క ప్రత్యేకసంఘము వారిచే ఆక్రమింప బడియున్నదనియు, ఆ ప్రదేశము నందు ఒకసంఘమునకు చేరినవారే అధికము వ్యాపారము చేయుచున్నారనియు ఆ ప్రదేశమును ఆ సంఘమువారికే ప్రత్యేకించుట ఉచితమనియు మంత్రిగారికి తెలిసినప్పుడు మంత్రి గారికి కమిషనరు నియమించెదరు ఈ కమిషనరును మువ్వరు సభ్యులందఱు వారిలో ఒకడు అధ్యక్షుడుగ నియమింపబడెను

ఈ కమిషనరు విచారణపి ఈ క్రిందివిషయములను గురించి నివేదికమును రేయారుచేయుదురు

- (1) ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశముల విస్తీర్ణమును నిర్ణయించుట, (2) నివాసప్రదేశములను వ్యాపార ప్రదేశములను విడదీయుట (3) వ్యాపారమునకును నివాసమునకును అనుకూలముగ విషయములను గురించి సలహా నిచ్చుట (4) ఆ చట్ట ప్రకృతి ఇట్టి ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములను గురించి పరిశీలించుట

ఈ కమిషనరువారికి విచారణ సంవత్సరమున అన్ని వివరములను సేకరించుటకు ప్రత్యేకాధికారము లుండును

నివేదికము ప్రభుత్వమువారి కందిన రి సెలలోగ నివేదికమునందు నూచింపబడిన ప్రదేశములను 'క్లాసు' ఏరియాలగు నిర్ణయించుచు గవర్నరు జెనరలుగారు గజెటునందు ప్రకటనము చేయవచ్చును ఈ ప్రకటనయందు ఏదే ప్రదేశములు నివాస ప్రదేశములలో వ్యాపార ప్రదేశములలో నివాస వ్యాపారప్రదేశములలో నూచింపబడును

ఇట్టి ప్రకటనము గావించబడిన తేదిమొదలు ఈ సంఘము కొరకు ఒక ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘము వారు తప్ప ఇతరులు ఆ ప్రదేశమునందు భూములనుగాని నివాసములనుగాని కొనుటకుగాని అద్దెకు పుచ్చుకొనుటకుగాని కాలపు పుచ్చుకొనుటకుగాని అధికారముండదు ఏ సంఘమునకై ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారే నివాసములను భూములను ఏర్పరుచుకొనవచ్చును వారు ఇతర ప్రదేశములందు నివాసముల సేర్పరుచుకొనరాదు ఈ చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వమే ఎవరైనను ఆ ప్రదేశమున స్థిరాస్థులు సంపాదించుకొనియుండిన వారికి చట్టము బాధింపదు

ఏ ప్రదేశమైనను వ్యాపారప్రదేశముగ నిర్ణయింపబడినప్పుడు ఏ సంఘమువారికై ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారు తప్ప ఇతరులు ఆ ప్రదేశమునందు వ్యాపారము చేయుకూడదు ఇతర సంఘములవారికి ఆయా ప్రదేశములందు వ్యాపారము చేయుటకు లైసెన్సుచ్చుటకు కోర్టువారికిగాని ఇతర ఉద్యోగులకుగాని అధికారముండదు ఏ సంఘమువారికై లే ఆ ప్రదేశము ప్రత్యేకింపబడెనో ఆ సంఘమువారు ఇతర ప్రదేశములందు వ్యాపారముచేయుకూడదు కాని అవసరమైనపుడు గవర్నరు జెనరలుగారు ఇతర ప్రదేశములందు ఆ సంఘము వారు వ్యాపారముచేయుటకు లైసెన్సు ఇవ్వవచ్చును

ఈ చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము లైసెన్సు పొంది, ఆ లైసెన్సును రిన్యూ చేసుకొని అధికారము కూడ పొందినవారికి ఈ చట్టము బాధించదు

ఈ చట్టముల ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశము విస్తీర్ణమునందు పెద్దదిగ నైనను చిన్నదిగ నైనను యున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి తోచిన ఆయా సంఘముల స్థితిగతుల ననుసరించి విస్తీర్ణమును తగ్గించుటకుగాని పెంచుటకుగాని ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండును ఇట్లు ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశముల విస్తీర్ణము పెంచుటచేసినప్పుడు ఆ ప్రదేశమునందు, చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము నివాసము సేర్పరుచుకొని వ్యాపారము చేయుచున్నవారి హక్కులకు అభ్యంతరముండదు

ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందు ఈ చట్టము కొంత కాలము అనువర్తించబడునట్లు ప్రత్యేకపుట్టు తీరువులను ప్రకటించుటకును ఆ ఉత్తరువులను రద్దుచేయుటకును గవర్నరు జెనరలు గారికి అధికారముండును

అసియానామలకు ఏ ప్రదేశమైనను ప్రత్యేకింపబడినప్పుడు అసియానామలు ఆ ప్రదేశమునందు నివాసములను సంపాదించుకొనవచ్చును స్థిరాస్థులు సంపాదించుకొనవచ్చును వ్యాపారము జేసికొనవచ్చును

ఇట్లు ప్రత్యేకింపబడిన ప్రతి ప్రదేశమునకును ఒక పలహా సంఘ మేర్పరచబడును ఈ సంఘమునందు మువ్వరు సభ్యులందఱు డెవిరు ఆంగ్లేయులకు కాక ఇతర సంఘములకొరకై ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందలి సలహా సంఘములకు ఆంగ్లేయులకు అధ్యక్షుడుగ నుండవచ్చును ఈ సలహా సంఘపు సభ్యులను మేర్పరచుట, వారి అధికారములను నిర్ణయించుట మున్నగు విషయములందు సంపూర్ణాధికారము ప్రభుత్వమువారికంగును ఆ ప్రదేశమునందలి సంఘమువారికి సంబంధించిన చట్టములను నిబంధనలను రేయారు చేయవలసినప్పుడు స్థానికాధికారులు సలహా సంఘమువారి అభిప్రాయములను తేలికగానియే పనిచేయవలెను

సేటాలు ప్రావిన్సులందలి సమద్రతీర ప్రదేశములందు కొన్ని సంఘములవారు స్థిరాస్థులను కొనుక్కొన గాడదనియు, కాలకుగాని అద్దెకుగాని తీసికొనకూడదనియు గవర్నరు జెనరలుగారు గజెటునందు ప్రకటించవచ్చును కాని ఈ చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము యున్న హక్కుల రద్దు కావు చట్టము ఆమోదింపబడిన పిమ్మట ఆ ప్రదేశమునందలి భూములను ఒకసంఘమువారు మరెవ్వరి సంఘమువారికి విక్రయించకూడదు

సమద్రతీర ప్రదేశము ఎంతవరకు వ్యాపించునో గవర్నరు జెనరలుగారు నిర్ణయించెదరు సమద్రతీరమునందలి 30 మైళ్ళ దూరమువరకు ఈ ప్రదేశము వ్యాపించవచ్చును

ఆంగ్లేయులకాక ఇతర సంఘములవారు నివాసముల సేర్పరచుకొనుట, స్థిరాస్థులను సంపాదించుకొనుట, వ్యాపారము చేసికొనుటను నిషేధించుచు గావించబడినచట్టము, ఈ చట్టము ఆమోదింపబడిన పిమ్మటకూడ అమలునందుండగలవు

విద్యకుగాని, మనిసిపాలిటిగాని, ఇతర ప్రజోపయోగ కరముగ కార్యములకుగాని ప్రత్యేకింపబడిన ప్రదేశములందు భూములను సంపాదించుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకాధికార మివ్వవచ్చును

ఒక సంఘమునకు చేరినవారు ఆ సంఘమునకు చేరిన మరెవ్వరికీ పిలు ద్వారా తన అధికారములను హక్కులను ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చును

చట్టము ఆమోదింపబడుటకు పూర్వము ఇతర సంఘముల వారు రెన్యూ చేయు అధికారముతో పొందిన లైసెన్సులు గౌరవింపబడును

ఎవరిపట్ల నైనను ఈ చట్టము అనువర్తించని విషయమగు గవర్నరు జెనరలుగారు సర్టిఫికేటు ఇవ్వవచ్చును అప్పుడీ చట్టము సర్టిఫికేటు పొందినవారిపట్ల అనువర్తించదు సార్వభౌమని అధికారము పొందినవారు, ఇతర స్వతంత్ర ప్రదేశముల అధికారము పొందినవారు, వారి కుటుంబము, సేవకులు, పట్ల ఈ చట్టము అనువర్తించదు

1928 సంవత్సరపు నేటిపుల చట్టమునందు నూచింపబడిన నేటిపుల విషయమై ఈ చట్టము అనువర్తించదు

గడ్డహోపుకేపు రాష్ట్రమునందు జన్మించి అచ్చట నివాసముల సేర్పరచుకొనిన కేపు కలర్లు జాతులకు చేరినవారికి చట్టము అనువర్తించదు

మారిక్వోలుజాతికి చేరినవారికి వారి సంతతివారికి ఈ చట్టము అనువర్తించదు

రెండవ అధ్యాయము

1918 సంవత్సరపు ఇరిగేషను చట్టమునందు 7వ క్షేపన ఈ క్రింది విషయము సవరింపబడినది మంత్రిగారికి తోచినంత మొత్తము అనుమాటలకు బదులు, నూరుపానులకు ఎక్కువగాని మొత్తములని యుండవలయును ఈ మొత్తము ఎంతగ నుండవలయునో ఇరిగేషను ఆఫీసరు నిర్ణయించును

5వ క్షేపననుండి దీక్షింది సవరణలు చేయబడినవి దక్షిణాఫ్రికా యూనియనునందు పుట్టి పెరిగిన వారి విషయమును గూడ ఈ చట్టము అనువర్తించును

విద్యుదు ఇమిగ్రంటుల భార్యబిడ్డల విషయమై ప్రస్తావన యున్నది

మరవిషయముగ వివాహమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుట ఒక స్త్రీకిని పురుషునకును భార్యభర్త సంబంధమున్నట్లు ప్రభుత్వరికార్డులయందు చెర్చబడినవారు భార్యభర్తలుగ పరిగణింపబడుదురు

18 వ క్షేపన ననుసరించి ఎలసపోవువారిని నిర్బంధించుటకును, ఒక ప్రదేశమునకు రానివ్వక నిషేధపుట్టు తీరువుల నిచ్చుటకును ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండును అప్పుడతడు 3వ రిజిస్ట్రేషను సర్టిఫికేటును దాఖలు చేయవలయును అందుపై ఇమిగ్రేషను ఆఫీసరు విచారణసలిపి నిషేధపుట్టు తీరువులను రద్దుచేయవచ్చును లేక బాయపరచవచ్చును

20 క్షేపనందు డోమిసైలు అవమానకు అర్హము వివరింపబడినది మూడుసంవత్సరముల స్థిరముగ ఒక ప్రదేశమునందే స్థిరనివాస మేర్పరచుకొనియున్నవారు డోమిసైలులు

ఈమధ్య చట్టముల ననుసరించి కారాగృహమునందుగాని ఎచ్చి ఆశుపత్రియందుగాని యుంచబడిన ఈ హక్కు అతనికి

పోవును మూడు సంవత్సరముల కాలము దక్షిణాఫ్రికా యూనియనునందు లేకున్న ఈ హక్కులు కోల్పోవును

మూడవ అధ్యాయము

అసియానా ప్రత్యక్ష లెక్కనైనను తమ రిజిస్ట్రేషను సర్టిఫికేటును రిజిస్ట్రేషను తిరిగి ఇచ్చినవారు ట్రాన్సువాలు రాష్ట్రమున నివసించు విషయమై తమకుగల హక్కులను కోల్పోయిన వారయ్యెదరు

1908 సంవత్సరపు ట్రాన్సువాలు సవరణలందలి ఆసియానా ప్రత్యక్ష లెక్కనైనను ట్రాన్సువాలు రిజిస్ట్రేషను కొరకు అప్లికేషన్లు అన్ని విషయములందు వారిని స్త్రీపరుషులందఱునైన వారై ట్రాన్సువాలు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండును రిజిస్ట్రేషను కొరెనప్పుడు సర్టిఫికేటును చూపించుట రిజిస్ట్రేషను విధింపబడును

కనీంద్ర నదియందు చేపలు పట్టుటకు హక్కు

హిందూ మహమ్మదీయుల తగాయిదా

అహమదాబాదు, ఆగష్టు 31 — అహమదాబాదు జిల్లా యందుగల కనీంద్రయందు గల హిందూ మహమ్మదీయులకు తగాయిదా బయలుదేరెను కనీంద్రనదిలో చేపలు పహమ్మదీయులు పట్టుకొను సంవత్సరమునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును తగాయిదా బయలుదేరుటకు గారము ఒకసంవత్సరము క్రితమునకు బూర్వముం డెన్నడును కనీంద్రయందు చేపలు పట్టువాడుక లేదు అని హిందువులు వాదించుచున్నారు కనీంద్రనదియందు క్రొత్తగ బయలుదేరిన చేపలుపట్టు ఆచారమును రద్దుజేయదలచినదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటునకు హిందువులు తెల్పుసాధ్య విజ్ఞాపనల బంపరి అందుపై నదీ గర్జమునకు 150 గజములదూరమున చేపలు బట్టగూడదని నిషేధించుచు తాత్కాలికముగ ఉత్తరవును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగావించెను తరువాత ఈ ఉత్తరువును జిల్లా మేజిస్ట్రేటును రద్దుచేసెను అప్పటినుండియు నదియందు చేపలు పట్టుటకు మహమ్మదీయులు ప్రారంభింప మొదలిడిరి అటుపై హిందువులు తగాయిదాను విచారించవలసినదని హోం మెంబరు 50 హేవార్డు మారిసుగారిని గోరిరి 50 హేవార్డు గారు విచారించెనని వాదనము గావించెను గత 9వ తేదీన నాగల పంచమినాడు హిందువుల పర్యవృత్తినియు అనాడు చేపలు పట్టుటకై నార్దరుమహమ్మదీయులవచ్చిరి చేపలను బట్టవలదనియు హిందువుల మతాభిప్రాయములకు విరుద్ధమగుజేయవలదనియు వారు మహమ్మదీయు జాలరులను వేడిరి హిందువులు మహమ్మదీయులకాంతికి భంగము కలిగించెదరని భయపడి సబడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఎన్ విల్లి గుమారియెటకు పోలీసు హిందువులపై పిర్యానుచేసెను అందుపై క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోమిషనరే 107 సెక్షన్ ప్రకారముగ కాంతినిగాపాడుటకు జామీను యియ్యలసి నవని 38 హిందువులకు మేజిస్ట్రేటు సమనుల సంపెను నేడు కేసు విచారించబడెను 50 హేవార్డుగారు తగాయిదాను బరిష్కారము చేయువరకు కేసు వాయిదావేయించవలసినదని ముద్దాయిల న్యాయవాది మేజిస్ట్రేటును గోరెను ముద్దాయిల కాంతికి భంగముగలిగించునని జామీను యిచ్చిన నెడెడల అక్టోబరు 12 వ తేదీవరకును కేసు వాయిదావేసెనని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను ప్రకృతమందునలకే బావియందును అన్యాయముగ తమపై కేసువేయబడునని లమను భయముగలదనియు అందుచే తాము జామీను యియ్యజాల మనియు ముద్దాయిలు డల్వారి అందరి ముద్దాయిల పైను సమనులు జారీ చేయబడినందున కెప్టెంబరు 17 వ తేదీవరకును కేసు వాయిదా వేయబడెను

హిందువులును జైనుమతస్థులను కోర్టునందు హాజరైరి కనీంద్రనదియందు మత్స్యములను బట్టకండకయటకు ఆవలంబింపవలసిన ప్రయత్నములను సరించి విచారించుటకు కిరొక సభ గావించెదరు (అ ప్రె)

వీర్యబందు - శుక్లనషమునకు

పలూని వీర్యమును గట్టిపరిచి మాత్రములోను స్వప్నముందును స్త్రీ ప్రసంగములోను వీర్యనష్టముగ చచ్చు తక్షణం నిలిపివేయును ముసలితనమును నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతనయౌవన మొసగి సంతానము కల్గించును కాబట్టెనట, అశీర్వస్తు నడుమునొప్పిని రూపుమాపును యౌవనులకు అమృతము నంటిది బలహీనులుగ స్త్రీలకు మంచి బల మిచ్చును 20 దినముల మందు 3-0-0 తపాలఖర్చులు 0-0-0 అమృతరత్నాకరము, 45 బందరు వీధి, మద్రాసు

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి సీసా జీవనసుధా సీసా 2 రూప దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

జాబులు.

ఉపాధ్యాయ మహాసభ-బీమవరం

18-9-25 తేది ఆవారం ఖిమారం బోర్డు బాలికాపాఠశాలాభివృద్ధి ఖిమారం తొమ్మిది ప్రాథమిక పాఠశాల అవసర మహాసభ జరుపబడునగా ఉపాధ్యాయ సోదరులను విద్యార్థినులను దయచేయ బ్రాథమిక తొమ్మిది అధ్యక్షులు పెన్సెన్సు బాపిరాజుగారు ఈ సమావేశమైనందు

గుండు వెంకన్న,
కార్యదర్శి

హిందీ పరీక్షలు

పరీక్షలు జరుగు తేది సెప్టెంబరు 6 వ తారీఖున అట్టే బరు ౧౧ వ తారీఖున మార్చునది ఇవరకు ప్రకటించియుంటిది దరఖాస్తులూ పెట్టెబరు ౧౧వ తారీఖువరకు పంపింపును ప్రచారము, పరీక్షలు, ఈ సమయము గమనించి ఇంకను పంపవలసియున్న దరఖాస్తులను పంపగోరెదము సెప్టెంబరు ౧౧ వ తారీఖు తరువాతను దరఖాస్తు లంగీకరింప జడవు

హ్యూజ్ కేశవరెడ్డి,

పరీక్షాపరిశ్రాంతి, హిందీ ప్రచారక కార్యాలయం,

ట్రస్టి కేకా, వద్రాసు

హిందీ పరీక్షల బహుమతులు

అభిమానుల కొక విన్నవము

గుమారు ఆరు సంవత్సరములనుండి భారత సామాన్య భాషయగు హిందీ భాష ప్రచారము అవ్యాపారముగా జరుగుచున్నది తమకు తెలియును వేలకొలది విద్యార్థులు మితరగతులయందు హిందీ నభ్యసించుచున్నారు వట్టములందును పల్లెలయందును ప్రజలు ప్రచారమును పీరిపించి మిలకైదతో ప్రచారమందుపాల్గొనుచున్నారు తమనంటి దేశ సేవారీతుల దయయున్న భారతదేశము త్వరలోనే ఈ కిదివరలోనున్న ఏక భాషాలోపమును బోగొట్టుకొని విదేశీయ భాషా భాష దాస్య విముక్తయగునని విశ్వసించుచున్నాము ప్రజలను విశేషముగా నుత్సాహపరచు నుద్దేశ్యముతో నాల్గు సంవత్సరముల క్రిందట మేము పరీక్షా భాషు తెరచితిమి ఈ భాషలను మేము రాష్ట్ర భాషాభిమానుల యాదరణ కెట్లు పాత్రులమైతిమో మా పరీక్షలయందు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యులను గానిన కాలమంది యువకులు, కైతులు, వర్తకులు, వ్యాయాదులు, రాష్ట్రమున్నగువారు మూడువేలమంది చచ్చియున్నారని తెలిపిన తమకు తెలియనగును ఇందు ప్రైలుగూడ గలరు గణపాల్గిలో జరిగిన పరీక్షలయందు ౪5౪ పరీక్షార్థులలో 28౪ మంది ఉత్తీర్ణులయిరి

మక్షా హిందూ దేశమునందు హిందీ ప్రచారము నింక నెట్లభివృద్ధి గాంచింపవలయునో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కొరకు అహర్నిశ మాలోచించెడి తమ బొంట్లను చెప్ప నక్కరలేదు మేము మా పరీక్షల ద్వారా నింక రాష్ట్రవ్యాప్తము చేయ సమకట్టియున్నాము మా పరీక్షా కమిషన్ ద్వారా ప్రాథమిక, ప్రత్యేక, రాష్ట్ర భాష, ప్రచారక అను నాలుగు పరీక్షలు గలవు సంవత్సరమునకు రెండుసార్లు పరీక్షలు జరుగును ఇందు కై ఈ సంవత్సరము ప్రస్తుతము పరీక్షల క్రమముగా ప్రతి పరీక్షయందు సర్వప్రముఖము నుత్తీర్ణుల వారిక, ౧౦, ౧౫, ౨౦, రూప్యములను బహుమతిగా నిచ్చుట నిశ్చయించితిమి

తమకు ఇవ్వగలిగిన బహుమతిని స్వయముగానిచ్చియు తమ గుర్రుల ద్వారా నిచ్చించియు సర్వవిధముల మాకు యెయ్యారనొసగి యున్న ప్రోత్సహించ ప్రార్థించుచున్నాము

హిందీ ప్రచార కార్యాలయం, హ్యూజ్ కేశవరెడ్డి, పరీక్షాపరిశ్రాంతి

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

ద ర ఖా స్తు దార్ల పేర్లు

కాకినాడ, ఆగస్టు 29 - నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు 4 గంటలవరకు కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలకు యాక్రింది వార్డులకు యాక్రిందివారు దరఖాస్తులనిచ్చిరి వైర్యుగారి అధికారమును బడసి పురపాలకసంఘ సభ్యుడైన శ్రీ సేట్రకంటి శ్రీనివాసో సేట్రాపుగారు దరఖాస్తుల దీనికొనిరి

1 వ వార్డునకు - (1) పురం చిన వెంకట నారాయణగారు (2) కర్రా అప్పారావుగారు (కాంగ్రెస్) (3) పులిపాక నరసింగరావుగారు

2 వ వార్డునకు - (1) లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు (కాంగ్రెస్) (2) గాడిపల్లె నారాయణగారు

4 వ వార్డునకు - (1) పాశేపల్లె వెంకట్రా మయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (2) వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు, (3) కర్రా అప్పారావుగారు

12 వ వార్డునకు - (1) పిళ్ళారి కెట్టి లక్ష్మీపతిరావుగారు (కాంగ్రెస్) (2) కొయ్య అప్పలస్వామిగారు, (3) యడ్ల అయ్యతరావయ్యగారు

14 వ వార్డునకు - (1) కొల్లేపర రామమూర్తిగారు (2) మండపాక రంగయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (3) వండవ్వి రావన్నగారు, (4) విరియాల సుబ్బారావుగారు

17 వ వార్డునకు - (1) మండపముద్రుడుగారు, (2) చెన్నా పిర్రాజుగారు, (3) ద్రోణరాజు రమణారావుగారు, (4) సుంకర నారాయణగారు, (5) వల్లూరి పద్మనాభరాజుగారు

23 వ వార్డునకు - (1) పులవర్తి ధీమంగిమూర్తిగారు, (2) వాడేపు రావమూర్తిగారు, (కాంగ్రెస్) (3) సారంగరెడ్డి పంతులుగారు

24 వ వార్డునకు - (1) చొక్కా చిన్నయ్యగారు (కాంగ్రెస్) (2) బర్రె నరసయ్యగారు, (3) సారంగరెడ్డి పంతులుగారు, (4) ఆచంట సత్యనారాయణగారు

పై జెప్పబడిన 4వ, 28వ వార్డుల అభ్యర్థులయిన పాశేపల్లె వెంకట్రామయ్య పులవర్తి ధీమంగి మూర్తిగారు కాంగ్రెస్ వారిచే ఎన్నుకొనబడలేదు వారు స్వతంత్రముగా అభ్యర్థులగు నిలవబడిరి మొదటివారు కాంగ్రెస్ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా పెట్టినట్లు యిదివరలోనే తెలుపబడెను కాని రెండవ వారు ఇంకను అట్లు చేసినట్లు కన్పించలేదు 17 వ వార్డునకు కాంగ్రెస్ వారు పైదా వెంకటచలపతిగారిని నియోజించిరి కాని వారికి జబ్బుచేయుటచేత వారు దరఖాస్తు పెట్టినట్లును కాంగ్రెస్ వారు ఆయనకు బదులుగ వరియొకరిని పెట్టినట్లును తెలియుచున్నది పై దరఖాస్తులన్నియు సెప్టెంబరు 8 వ తేదీని తేలిఖిచేయబడును సెప్టెంబరు 14 వ తేదీని పోలింగు జరుగును

రూపక ప్రదర్శనము

విజయనగరమునుండి యాంధ్రభారతీ తీర్థ నాట్యపరిషత్తువారు శ్రీకాకుళమునకు విచ్చేసి యేతత్సరపాలకసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత చట్టి చిన్నపూర్ణయ పంతులు బి. ఏ. గారి పూర్వసహాయానుభూతి నీ పురపాలకశాలలో బ్రహ్మశ్రీ మహాపాధ్యాయ ఓరుదాంకితులుగ వేదమువేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే నాంధ్రీకృత ప్రతాపరద్రుయ రూపకమును 22-8-25 తేదీ రాత్రి జయప్రదముగఁ బ్రదర్శించిరి ఇందలి వేదధారులెల్లరు, లాస్యగానాభినయంబులు గొఱంతుడకుండ రసోచితముగఁ బాత్రాచిత్త్యము గంటుపడనట్లు తమ శక్తి వంచనలేకుండఁ బనిచేసి ప్రేక్షకుల ననిమిషాల జేరినట్లు యతిశయోక్తి కాఁజాలదు వీరిగఁ బ్రతాపరద్రుని పాత్రమును దాల్చిన బ్రహ్మపుర నివాసులగు శ్రీయుత శ్రీపాద బ్రహ్మయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. యంగారు నాట్యకళ ననుసరించి పాత్రాచిత్త్యమును వెల్లడించిరి యుగంధరపాత్రమును ధరించిన బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు, మల్లాది వేంకట విశ్వనాథశర్మగారు తమ శక్తివంచన లేకుండ జాగరూకతతో జక్కగ నటించిరి జనార్దన పాత్రమును దాల్చిన బ్రహ్మశ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుపంతులు యం. ఏ. పి. హెచ్. డి. గారు శ్రావ్యముగ మృదుమధుర స్వరంబున భరతశాస్త్రానుసారముగ నటించి సర్వజన క్లాపూపాత్రులైరి విద్యానాథుని వేదముదాల్చిన బ్రహ్మశ్రీ రామయ్యం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు, తమ నిరుపకాన ప్రతిభావిశేషముఁజూపి ప్రేక్షకుల మెప్పుల బడసిరి వేరిగాని పాత్రమును దరించిన రెవ్వరో ఆచార్యులారలు వీరినీపపాత్రమును బ్రతీస్తరముగ హాస్యరసోజ్వలముగ నటించిరి మొత్తముమీద నీ నాటక ప్రదర్శనము సర్వజన క్లాపూపాత్రముగనున్నది కీర్రసప్రధాననాటకముల జనరంజకముగ వీరివలె ప్రదర్శించుట గష్టసాధ్యమని లెలంచెద

దసరాపందెపు ఆటలు

సుందరమైన వెండిగిన్నెలు, పతకములు బహుమతు లివ్వబడును చీరాలలోనున్న మిత్రాభివృద్ధి సంఘమువారు ప్రతి సంవత్సరము దసరా పండుగ రోజులలో వ్యాయామ పోటీపరీక్షలు జరిపి, పరీక్షలలో నెగ్గినవారికి బహుమతు లొసంగుచున్నారు ఈ సంవత్సర మిపోటీలు సెప్టెంబరు 21 తేది మొదలు 26 తేదివరకు జరుగును ఈపోటీలు గుంటూరు జిల్లాలోని మిడిన్ నూల్లు, హైన్ నూల్లులోని విద్యార్థులకుమాత్రమే నిర్ణయించినాము జూనియర్, సీనియర్ భేదములేవు తరువాతయ స్కూలు లందరు పోటీచేయవచ్చును

పందెపు ఆటలవివరము

- 1 బిగిడ్ (చెడుగుడ్) 9 గురు ఆటగాండు ధరఖాస్తు రుసుము 1 0 0
- 2 బాడ్ మింటె (బంతిఆట) 5 గురు ,, 1 0 0
- 3 పరుగెత్తుట (ఒకమైలు) ఒక్కొక్కనికి ,, 0 4 0

చెడుగుడ్ ధరఖాస్తులో ఆటగాండ పేర్లున్న, నాయకుని పేరున్న అవసరమైనప్పుడు యువయోగిండు కొనుటకై యింకా యిద్దరి పేర్లున్న యుండవలెను దరఖాస్తుదారులు తమ నూల్లు విద్యార్థులనిన్ని, మంచినడత గలవారనిన్ని, ధరఖాస్తు కాగితముపై ఆనూలు హెడ్ మాస్టరుగారు సర్టిఫై చేయవలెను

బహుమతుల వివరము

- 1 చెడుగుడ్ కు వెండిగిన్నె విలువ రు 85 0 0
- 2 బాడ్ మింటె కు వెండిగిన్నె 70 0 0
- 3 పరుగెత్తుటకు మొదటిపతకము 5 0 0
- 4 ,, రెండవ ,, 3 0 0

ఈబహుమతులలో 'చెడుగుడ్' 'బాడ్ మింటె' బహుమతులమాత్రము ప్రతిసంవత్సరము తిరుగుచుండును గెల్చినవారు బహుమతులను తమవద్ద 9 మాసము లంచుకొని యింక మూడుమాసములకు టోర్న మెంటు జరుగు ననగా సంఘమువారికి తిరుగు మంచినీటిలో ఒప్పగించవలెను నిపుణులైన ఆటగాండకు రజతపతకములు యివ్వబడును గిన్నెలు తప్ప తక్కిన బహుమతు లేవియు సంఘమువారికి తిరుగు నివ్వనవసరములేదు దరఖాస్తులు సెప్టెంబరు 15 తేదీనాటి సాయంత్రములోఁబల యీ దిగవ కనుపరచిన చిరునామాకు పంపవలెను

ఇతర విషయములు తెలిసికొనగోరువారు ప్రత్యక్షమున టోర్న మెంటు మానేజరుతో మాట్లాడవచ్చును వ్రాసి కనుగొనవచ్చును

కొండ్లూరి వరదాచార్యులు,

టోర్న మెంటుమానేజరు, దసరాసోన్వర్ణ చీరాల

పోటీ ఆటల కాలక్రమపట్టిక (Programme) సెప్టెంబరు నెల 16 వ తేదీన బహిరంగపరుపబడి దరఖాస్తుదారులకు తెలియపరచబడును ఆటలనిబంధనలు అన్ని నూల్లలోనే నంగీకరింపబడినవే దైవికయిబ్బందులనుబట్టి కాలనియమములు, నిబంధనలు మార్పు సధికారము వారికి గలదు

మిత్రాభివృద్ధిసంఘం } శ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములుగుప్త చీరాల } శేక్రటరి

వైశ్యవ్యాయామకళాశాల ప్రారంభోత్సవము

గుంటూరు

గుంటూరు వైశ్య సేవాసంఘము వారిచే 12 వ వైశ్య మహాసభ తీర్మానము ననుసరించి శ్రీ గుంటూరు చలమయ్యగారి సత్రావరణములో వైకళాశాల స్థాపింపబడెను వైకళాశాల యొక్క ప్రారంభోత్సవము నెల్లూరుజిల్లాకోర్టు వకీల్ శ్రీయుత దరికి రంగయ్య గుప్త బి. ఎ. బి. యల్ గారియధ్యక్షత క్రింద 16-8-1925 ఆదివారమునాడు జరుపబడెను సభాప్రారంభమున, కార్యదర్శులగు శ్రీయుత పోలిసెట్టి ఆదినారాయణ గుప్తగారు అధ్యక్షునిగురించి కొలదగ మాట్లాడి వారిని పీఠముల కరింపగోరిరి పిమ్మట వేదమంత్రములతోడను స్లోకములతోడను, పద్యములతోడను దైవప్రార్థన గావించబడెను భరత మాతృప్రసవము జాతీయపాఠశాలవిద్యార్థి పాపరాజుచే గావింపబడెను శ్రీయుత దోరడ్ల లక్ష్మీవరసింహముగారు బొంబాయి, కలకత్తా, పంజాబు, కాశీ మొదలగుచోట్ల జరుగు వ్యాయామ పరీక్షమనుగురించి విపులముగా ముచ్చటించుచు తన యిరువది సంవత్సరముల యనుభవమును గురించి ముచ్చటించిరి శ్రీయుత ప్రతి సుబ్రహ్మణ్యముగారును వ్యాయామముయొక్క కష్టసుఖములను గురించి మాట్లాడిరి శ్రీయుత మద్ది వెంకటరత్నముగారు యియ్యది విశేష ప్రయోజకారియనియు, జాతీయ పాఠశాలవిద్యార్థులకు కొంతకాలము నిర్ణయించి యిందు శరీర పరీక్షను చేయించుట అవసరమని శిష్యుని శ్రీయుత కావూరి తిరుమలరావుగారు కళాశాల స్థాపింపబడుటకు సంశీలించుచు,

ము జే
అట్టి వర్తనమును ఖర.

సావితము చేయబడిన పేరు
దనియు అర్హతగల మహమ్మ
దీనినందులు రైలుకాఫీలందును గల
మించవలయునని మరియుక దీర్చా
(అ. (పె.))

చియుణము

మొరకను పత్రికల వ్యాఖ్య
అర్హు, ఆగస్టు 28:—యొక్క కేసు
ట్రాన్స్ కెయిల్ గారు ప్రస్తుతమును గూర్చి సంపాద
లన్నియు ఆంగ్లో-చతురతవలన ఋణమునకు పరి
నని కెయిల్ చర్చిలుగా రనుకొన్నచో చాల పొర

వాగ్దారుని న్యాయార్థు హెరాల్డు వాకొనుచున్నది. ని
హా-పట్టముగ దర్శములేకుండ ప్రాంసు ప్రయత్నించిన లాభ
ముగలుగు. అంతియగాని యాత్తులు ప్రయోజనకరములు గావు.
ఇంగ్లండుకంటె ఆమెరికా కఠిన హృదయుల ప్రపం
చమునకు జాటుటకు వట్టను బన్నుచున్నారనియు దీనివలన
మన ప్రభుత్వమునకు తమ విధానమును మార్చుకొనువారు
గారనియు న్యాయార్థు-ట్రెయ్యువర్తి వాకొనుచున్నది.
ఆంగ్లో-అమెరికను రాయబారములకు యున్న టెడ్ ట్రేబున్
ఋణమునకు సంబంధములేదని న్యాయార్థు-హెరాల్డు దెలుపు
చున్నది.

రైలు తుపాకిమందు చే తగులబడుట

రవియూలో విపత్తు

కోపెక్ హేగెల్, ఆగస్టు 26:—రవియూ సైనిక
రైలుబండు క్రష్మీదగ్గర తుపాకిమందు అంటుకొని బ్రద్యయి
నది. చాలమంది పోయినారే అనుకొనుచున్నారు. చాలవందకి
గాయములు పడినవట. ఒకబండిలో తుపాకిమందును ఎక్కించిన
రట. అది అంటుకొని బ్రహ్మాండముగ ప్రేలి రైలుబండ్లన్నియు
విధ్వంసమాయెను.

సోషలిస్టు కాంగ్రెస్

బోలిషివిజమును ఖండించుట

పాలితులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము

గా వ లె న ను ట

మార్క్సియన్లు, ఆగస్టు 28:—ఉదయము 1 గంటవరకు
అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెసునకు సమావేశమై బోలి
విజమును ఖండించెను. వీరు ఆసియా ఆఫ్రికాలో విప్లవమును
గలుగజేయుచున్నారని. సోవియటు రషియాలో రాజకీయ
ఆధిక సంబంధములను ఏర్పాటుజేయు ప్రతివిధానము నెదు
ర్కొనవలెననిరి. సోవియటు యూనియనులో తేరిన సోవియ
టు రాజ్యములో ప్రజాస్వామ్యమును పూర్తిగ ప్రవేశపెట్టవలె
ననిరి. ఆసియాలో ఆఫ్రికాలో అణియన్న ప్రజలకు స్వయం
నిర్ణయాధికారమును గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి. భ
యంకరమగునట్టి ప్రతినివయమును తొలగింపవలెననిరి.

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం

చికల కొకసంపుటమువంతెన మూడుసంపుటములు
విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి
కో గిల్లుచేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క
సంపుటము వెలరు 4-8-0.

కెలావ్యయము ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు కెట్టి వీధి, మద్రాసు.

2. పెన్సి	12 8 0	18 0 0
కందులు	11 12 0	12 8 0
సెనగలు	18 8 0	14 8 0
పెసలు	15 4 0	16 8 0
మినుములు	8 8 0	9 0 0
ర 164		

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నయ్యి ను 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	61 0 0	68 0 0
ఇతరప్రదేశము	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగబా1-కి రు 185మి.కా.నూనె	180 0 0	
అముదము బా 1-కి	120 0 0	122 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు		
చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిపండు మణుగు 1-కి	రు 45,50	
కాళ్ళపాస్తీపాయకట్టు		50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము		
పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం	28 0 0	36 0 0
రవుండు	82 0 0	50 0 0

6. లోహములు		
వెండి 100 తులంకి	71 0 0	74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0	285 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పౌ గలది	32 4 0	32 8 0

7. దూది		
బోండావెట్టుబారసు 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది	215 0 0	

8. నూలు		
కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
వుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మూళయేనుగ నెం 20	9 8 0	
వడ్వాన్ నెం 24½	9 12 0	
14½ క్విల్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 కెన్ని నింహం యాటె	9 4 0	
నెం 22	9 12 0	
నెం 12½ కెన్ని సర్కుసు	8 0 0	
నెం 14½	8 4 0	
నెం 12½ అలెస్సు	7 2 0	
నెం 12½ కోయిలుపట్టి	7 8 0	
నెం 22½ రంగవింహం	9 8 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు	7 4 0	

సందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీ తైలము వినువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి
వలు నువ్వులు మానును. ముఖము కాంతివారి, నున్న గా అద్దము
వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకు
తేరును. ఈ తైలము మంచి సువాసన దలిగి వివాహవలె నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అన్వయము

జిల్లా కోర్టు మాపరింటెండెంటు ఉత్తరవు

అకోలా హిందువులు సత్యాగ్రహము

గావించుటకు యోచించుట

అకోలా, ఆగస్టు 31:—హిందూ మహాసభ యజమా
న్యముక్రిందబ్రహ్మాండమున సభ జరిగెను. మనీదులవద్ద వాయి
ద్యము గాఖచగూడదని జిల్లా పోలీసు. మాపరింటెండెంటుచే
గావించబడిన ఉత్తరము ఖండింపబడును తీర్మానము గావించ
బడెను. ఉత్తరవును ఉపసంహరింపవలసినదని సభ గోరెను.
హిందూసభయందు యింకను ఈ విషయమే యోచనలు జరుగు
చున్నవి. ఉత్తరవును విరసింపి సత్యాగ్రహము సల్పుటను
గురించి సభ ఆలోచించుచున్నది. (అ. (పె.))

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను 3 రూపాయలు

గ్రంథకర్త:—బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు వకీలు

రెండంట, వెంకట సుబ్బారావుపంతులు గారు

ఉద్యోగకారణమున విశేషగతుడైన భర్తకు

కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులు

గాక ప్రేమావ్యతను తోడ నిండిన కావార వ్యక్త

హారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు

రుషులకెల్ల పఠనీయములు. ఆన 1002 పం|| జూను

మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు

(Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ

మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రపర్తి మొదలుగ

లక్షలకొడి జనులు జదివి శ్లాఘించి యున్నారు. ఈ

ఖరూవకనుమ్యును (చదునట్టకధగాగన్నట్టి తుట్టును

దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమున దుర్గతి అత్యంతవ్య

సన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.

విక్రొరీయా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

ధర్మామీటర్లు చౌకయైనవి

అర్హనిమిషములో అసాధ్యగోమలందు శక్తిరవేడిని
జ్వరములను కొలమ అద్భుతయంత్రము. ఇది ప్రతియింట నుండ
తగినది. వైద్యులు వైద్యపత్రికలు మెచ్చుకొని సర్టిఫికేట్లిచ్చి
యున్నారు. మేము దైత్యుగా నీమనుంచి తెప్పించి చౌకగా
విక్రయించుచున్నాము. సెలాఖరువరకే ఈధరలు: మేలురకం
ధర్మామీటరు 2-0-0. డజను 22-0-0. వి. పి. ఖర్చువేరు.
విశ్వభారతి అండు కో 45 బందరువీధి మద్రాసు.

అంబేద్కర్ వర్తమానము

చియుణము

మెరికను ప్రతికల వ్యాఖ్య
గార్లు, ఆగస్టు 28 - యు.ఎస్. ట్రేడ్ కమిషన్ వారు
ట్రేడ్ కమిషన్ గారు ప్రకటించిన వాటి
అన్నియు ఆంగ్లో-అమెరికన్ వాణిజ్య సంవాద
సంఘాతమునకు చెందిన యు.ఎస్. ట్రేడ్ కమిషన్ వారు
సని కమిటీ వర్తమానము రూపొందించిన చాల పాత
సాగుదురని న్యాయాధ్యక్షులు వాదించుచున్నది ని
సాగుపట్టుకు దర్శనము లేకుండా ప్రాంసు ప్రయత్నించిన అంబే
మగల్లును అంతియగాని యజ్ఞములు ప్రయోజనకరములు గావు
ఇంగ్లండుకుంటే అమెరికా కఠిన పౌరయుల ప్రపంచ
చమునకు జాటుకుటకు జాటును బన్నుచున్నారనియు దీనివలన
మన ప్రభుత్వమువారు తమ విధానమును మార్చుకొనువారు
గారనియు న్యాయాధ్యక్షులు ప్రయత్నించిన వాదనను
ఆంగ్లో అమెరికన్ రాయబారములకు యు.ఎస్. ట్రేడ్ కమిషన్
మునునకు సంబంధము లేదని న్యాయాధ్యక్షులు హెచ్చరించుచున్నది

రైలు తుపాకిమందు చే తగులబడుట

రషియాలో విపత్తు
కోస్టా పేగ్జా, ఆగస్టు 28 - రషియా సైనిక
రైలుబందు ప్రీద్గర్ తుపాకిమందు అగ్నికొని బ్రద్యలయి
నది చాలమంది పోయినట్లు అనుకొనుచున్నది చాలవందకి
గాయములు పడినట్లు బుఖారీలో తుపాకిమందును ఎక్కించిన
రైలు అది అగ్నికొని బ్రహ్మాండముగ ప్రేలి రైలుబండ్లన్నియు
విధ్వంసమయినవి

సోషలిస్టు కాంగ్రెస్

బోలిషివిజమును బండించుట
పాలితులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము
గా వలె నుట
మార్క్సియన్లు, ఆగస్టు 28 - ఉదయము 1 గంటవరకు
అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెసునకు సమావేశమై బోలి
విజమును బండించుట మీద ఆసియా ఆఫ్రికాలో విప్లవమును
గలుగజేయుచున్నారని సోవియటు రషియాలో రాజకీయ
ఆర్థిక సంబంధములను ఏర్పాటుజేయు ప్రతివిధానమును ఇది
స్కోప్ నవలెనని సోవియటు యూనియనులో జేరిన సోవియ
టు రాజ్యములో ప్రజాస్వామ్యమును పూర్తిగా ప్రవేశపెట్టుట
నని ఆసియాలో ఆఫ్రికాలో అణియన్న ప్రజలకు స్వయం
నిర్ణయాధికారమును గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించవలెనని భ
యంకరమునట్టి ప్రతినిధులును తొలగింపవలెనని

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం
చికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు
విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి
గట్టి బెండు - నగముతోలు, నగము క్యాళి
కో గిల్లుచేరు - అందముగా నున్నది. బిక్కి-క్కి
సంపుటము వెల రు 4-8-0.
కపాలావ్యయము ప్రత్యేకము
భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నవవస్తువులు	12 8 0	18 0 0
నవవస్తువులు	11 12 0	12 8 0
నవవస్తువులు	18 8 0	14 8 0
నవవస్తువులు	15 4 0	16 8 0
నవవస్తువులు	154 0 0	168 0 0
నవవస్తువులు	14 0 0	25 0 0
నవవస్తువులు	61 0 0	68 0 0
నవవస్తువులు	56 0 0	59 0 0
నవవస్తువులు	120 0 0	122 0 0
నవవస్తువులు	100 0 0	
నవవస్తువులు	45 0 0	50 0 0
నవవస్తువులు	100 0 0	110 0 0
నవవస్తువులు	45,50	
నవవస్తువులు	50,55	
నవవస్తువులు	40 0 0	55 8 0
నవవస్తువులు	50 0 0	77 0 0
నవవస్తువులు	28 0 0	38 0 0
నవవస్తువులు	28 0 0	36 0 0
నవవస్తువులు	32 0 0	50 0 0
నవవస్తువులు	71 0 0	74 12 0
నవవస్తువులు	21 4 0	21 8 0
నవవస్తువులు	18 8 6	
నవవస్తువులు	264 0 0	275 0 0
నవవస్తువులు	282 0 0	285 0 0
నవవస్తువులు	82 4 0	82 8 0
నవవస్తువులు	800 0 0	
నవవస్తువులు	215 0 0	
నవవస్తువులు	7 0 0	
నవవస్తువులు	4 12 0	
నవవస్తువులు	7 4 0	
నవవస్తువులు	9 8 0	
నవవస్తువులు	9 12 0	
నవవస్తువులు	7 8 0	
నవవస్తువులు	9 4 0	
నవవస్తువులు	9 12 0	
నవవస్తువులు	8 0 0	
నవవస్తువులు	9 4 0	
నవవస్తువులు	7 2 0	
నవవస్తువులు	7 8 0	
నవవస్తువులు	9 8 0	
నవవస్తువులు	7 4 0	

సందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రు 0-8-0
ఒక డబ్బీ తైలము ఒకవక రాచిర ముఖమున ఏర్పడు మొటి
మలు మచ్చలు మానును ముఖము కాంతిబారి, నన్ను గా అద్దము
వలె ప్రకాశించును చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజుకు
లేరును ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అస్సవము

జిల్లా కోర్టు నూపరించెంటెంటు ఉత్తరపు
అక్కిలా హిందువులు సత్యాగ్రహము
గావించుటకు యోచించుట
అక్కిలా, ఆగస్టు 31 - హిందూ సత్యాగ్రహ
స్వయంక్రింద బ్రహ్మాండమున సభ, రిగెను మనీషులవద్ద వాయి
ద్యము గావించుటకు జిల్లా పోలీసు నూపరించెంటెంటుచే
గావించబడిన ఉత్తరము బంధించబడును తీర్మానము గావించ
బడిన ఉత్తరపును ఉపసంహరింపవలసినదని సభ కోరెను
హిందూసభయందు యింకను ఈ విషయమై యోచనలు జరుగు
చున్నవి ఉత్తరపును రిరంచి సత్యాగ్రహము సల్పుటకు
గురించి సభ ఆలోచించుచున్నది (అ.పె)

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు - డజను 3 రూపాయలు
గ్రంథకర్త - బి.ఎ.బి.ఎల్. హైకోర్టు వకీలు
రెండంటు వెంకట సుబ్బారావుపంతులు గారు
ఉద్యోగకారమున విదేశగమించిన భర్తకు
కమలామణి గ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టి సుపు జాబులు
గాక ప్రేమావృత్తము తోడ నింకినా కావార చక్క
హారము విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే ప్రీతి
రుఘులెల్ల పరసీయములు ఆక 1002 నంబి జాను
మాసములోని యాంగ్లయ భావలో ప్రచురింపబడు
(Kumala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి చక్కగ రీ మొదలుగ
లక్షలకొడి శులు జదివి జ్ఞాపించి యున్నారు కే
అరూపకముయ్యను (చదువకట్టధగాగన్నట్టి తుట్టుకు
దకు కమలామణికి సంప్రసాదమును దుర్గతి అత్యంతవ్య
సన కరముగా నందుచు వీక్షేషప్రతులు లేవు
విక్రొరియా డిపో, మెలాపూరు, మదరాసు

ధర్మామీటర్లు చొక్కయైనవి

అరణిమిషములో అసాక్ష్యులగుమందు కరీరవేడిని
జ్వరములను కొలచు అద్భుతయంత్రము ఇది ప్రతియింట నుండ
తగినది వైద్యులు వైద్యప్రతికము మెచ్చుకొని సర్టిఫికేట్లిచ్చి
యున్నారు. మేము దైత్యుగా మీమనుంచి తెప్పించి చొక్కగా
విక్రయించుచున్నాము నెలాఖరువరకే ఈధర్మము మేలురకం
ధర్మామీటర్లు 2-0-0 డజను 22-0-0 వి.పి. ఖర్చువేరు
విశ్వభారతి అండు కో 45 బందరువీధి మద్రాసు.